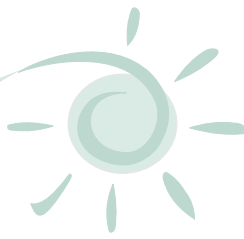

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
15. - 21.10.2001

TVU-NOVIČKE

1/2001

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc-Pahernik,
nacionalna koordinatorica TVU, mag. Maja Korošak, urednica

Oblikovanje: David Fartek

Prelom: Solos d.o.o.

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana

Telefon: 01 5842 560

Telefaks: 01 5245 881

Elektronska pošta: zvonka.pangerc@acs.si

Spletna stran:

www.acs.si/tvu

Naklada: 3.100 izvodov

ISSN 1408-6571

Marec 2001

TVU-Novičke so informativni

bilten izvajalcev izobraževanja in učenja v Sloveniji, ki jih združuje zanimanje za projekt Teden vseživljenjskega učenja in aktivno sodelovanje v njem.

Bilten je namenjen obveščanju o pripravljalnih, temeljnih, spremljajočih in sklepnih dejavnostih Tedna, spodbujanju in koordiniranju sodelujočih ter izmenjavi njihovih izkušenj.

Tokrat preberite:

Pripravljamo se na Teden vseživljenjskega učenja 2001	4
Teden vseživljenjskega učenja 2001	6
<i>Preliminarni načrt</i>	6
<i>Dejavnosti v Tednu</i>	10
<i>Sklepne dejavnosti</i>	11
<i>Vzporedne dejavnosti</i>	12
Razpis za prijavo dejavnosti v Tednu vseživljenjskega učenja 2001	13
Razpis priznanj za posebne dosežke pri učenju odraslih – letos petič!	16
Kaj vse smo priredili lansko leto	17
Festivali učenja se širijo	38
<i>Z Mednarodne delavnice za Drugi festival učenja v Bosni in Hercegovini</i>	38
Organizacija dela za projekt TVU 2001 na Andragoškem centru	42

1. poglavje: Pripravljamo se na Teden vseživljenjskega učenja 2001

Teden vseživljenjskega učenja bo letos šesti, s pripravami nanj pa pričnemo mesec dni prej kot ponavadi - z željo, da bi k sodelovanju pravočasno pritegnili čim več organizacij, društev, skupin in posameznikov, ki v svojih okoljih snujejo, organizirajo, izvajajo, podpirajo ali promovirajo učenje in izobraževanje, pa najsi bo to njihova temeljna ali pa stranska dejavnost, poklicna, prostovoljna ali ljubiteljska. V prvem TVU, organiziranem v 'letu vseživljenjskega učenja' (Evropska pobuda, 1996), je sodelovalo 59 prirediteljev, največ jih je bilo iz vrst organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih. Nato je število izvajalcev TVU iz leta v leto skokovito naraščalo, leta 2000 jih je bilo že nad 500. Navdušuje pa ne le stalni porast števila sodelujočih, temveč tudi njihova silna raznovrstnost, ki dokazuje, da TVU dejansko nagovarja vse generacije in osvetljuje vlogo učenja na najrazličnejših področjih javnega in zasebnega življenja.

TVU 2001, ki bo potekal od **15. do 21. oktobra 2001**, temelji na že uveljavljeni zasnovi, opredeljeni v strateškem načrtu iz leta 1998 in izpopolnjeni z izkušnjami vseh, ki smo začetno zamisel v preteklih petih letih nadgrajevali. Z letošnjo zasnovo Tedna bi radi čim bolje seznanili strokovno in najširšo javnost ter vse simpatizerje TVU povabili k sodelovanju, zato v prvi številki TVU-Novič 2001, skupnem biltnu vseh prijateljev TVU, predstavljamo **preliminarni načrt**, ki pomeni vnovično konkretizacijo zdaj že dobro znanega in uveljavljenega modela TVU ter opredelitev pripravljalnih, temeljnih, vzporednih in sklepnih dejavnosti Tedna. Te potekajo vse leto z namenom, da k 'prazniku učenja' pritegnemo čim več Slovencev - bodisi v vlogi organizatorjev bodisi v vlogi dejavnih obiskovalcev prireditev. V načrtu je opredeljena tudi vodilna tema letošnjega TVU – učenje jezikov.

V nadaljevanju objavljamo **razpis za prijavo dejavnosti**, ki bo odprt **od 3. maja do 3. septembra 2001**. V tem času naj bi izvajalci zasnovali svoje prireditve in jih kar se da natančno opredelili v priloženi prijavnici, ki bo v elektronski obliki dostopna na spletnih straneh TVU. Teden vseživljenjskega učenja bo tudi letos trajal sedem dni, izkušnje pa so nas naučile, da nekateri organizatorji iz različnih razlogov svojih prireditev s predlaganim terminom ne morejo uskladiti, zato jih izpeljujejo nekaj dni pred ali po objavljenih datumih, pri tem pa uporabljajo naš skupni imenovalec: plakat TVU. Tudi takšne prijave dejavnosti so dobrodošle, saj želimo v programu dejavnosti TVU 2001 zajeti čim več strokovnih, izobraževalnih, promocijskih, informativno-svetovalnih in drugih dogodkov, s katerimi se poudarja vtikanost učenja v vsa okolja in vsa življenjska obdobja.

Tradicionalni in hkrati najprivlačnejši sestavni del TVU je podeljevanje priznanj in nagrad za posebne učne in ustvarjalne dosežke. Andragoški center Slovenije jih podeljuje za področje izobraževanja odraslih, na kar opozarjamo v posebnem prispevku. Objavljamo tudi **razpis za priznanja ACS**, ki je odprt od **10. aprila do 10. maja 2001**, in vabimo k pravočasnemu izpolnjevanju prijav o posameznikih, skupinah in/ali organizacijah, ki so s svojim učenjem dosegli izjemne rezultate.

Prva izdaja TVU-Novičk je v celoti namenjena animiranju slovenske javnosti, da se vsak po svojih močeh, interesih in usposobljenosti pridruži gibanju TVU, zato objavljamo **pričevanja nekaterih lanskih prirediteljev**, da bi prikazali primere dobre prakse in vse zainteresirane spodbudili, da poskusijo tudi svoje dejavnosti umestiti v letošnji Teden ter jim tako dodati praznični naboj.

Teden vseživljenjskega učenja iz leta v leto bolj postaja vseslovenski projekt, pridružujejo se mu tudi nekateri izvajalci iz zamejstva. **Po svetu pa se širijo festivali učenja** – dnevi ali tedni učenja odraslih. V letu 2000 jih je organiziralo že kar 40 držav, skupno pa smo praznovali prvi *Mednarodni teden učenja odraslih* pod okriljem Združenih narodov. Trenutno so znani tile datumi letošnjih festivalov učenja: na Švedskem bodo praznovali že od 19. do 25. marca, v Veliki Britaniji, na Severnem Irskem in na Škotskem pa bodo organizirali Teden učenja odraslih od 12. do 18. maja. Avstralija in Nova Zelandija bosta priredili Teden učenja odraslih od 2. do 8. septembra, Nizozemska od 8. do 15. septembra, Avstrija pa od 17. do 22. septembra. V Rusiji bo njihov drugi *Teden izobraževanja odraslih* potekal vse od 9. do 23. septembra. V oktobru bomo praznovali vlogo učenja v Bosni in Hercegovini (1. do 5. oktober – o pripravah na njihov *Drugi festival učenja* poročamo v posebnem članku) ter na Norveškem in v Sloveniji (15. do 21. oktober). Švica in Nemčija letos Tedna ne bosta organizirali.

Naštete države in še mnoge druge uresničujemo priporočilo strateških *dokumentov Pete Unescove mednarodne konference o izobraževanju odraslih (CONFITEA V, 1997)* o tem, da naj bi vsaka država proslavila in promovirala vlogo učenja in izobraževanja odraslih v javnem in zasebnem življenju. Slovenski *Teden vseživljenjskega učenja* pa predstavlja in utemeljuje strategijo vseživljenjskega učenja, ki naj bi po *določilih Memoranduma o vseživljenjskem učenju* (Svet Evrope, Lizbona, marec 2000) postala vodilna usmeritev in vizija družbenoekonomskega razvoja in uspešnega prehoda v družbo, ki temelji na učenju in znanju.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik

2. poglavje: Teden vseživljenjskega učenja 2001

★ Preliminarni načrt

Po petih letih se je Teden vseživljenjskega učenja uveljavil kot vseslovenska prireditev, ki povezuje raznovrstne izvajalce izobraževanja in učenja v Sloveniji ter udeležence vseh generacij, s tem pa omogoča uveljavljanje koncepta in prakse vseživljenjskega učenja v naši družbi. Promocija vseživljenjskosti učenja, ki je osrednji namen Tedna, pomembno prispeva k:

- ozaveščanju javnosti o pomembnosti in vsenavzočnosti učenja v vseh starostnih obdobjih in vseh vlogah, ki jih posameznik v življenju ima;
- oblikovanju pozitivnega odnosa do vseh oblik formalnega in neformalnega učenja, še zlasti pa k preseganju stereotipnih predstav o tem, kaj učenje je in čemu je namenjeno;
- seznanjanju javnosti z raznolikimi možnostmi za učenje;
- informiranju in svetovanju;
- premisleku o stanju teorije in prakse v izobraževanju in učenju;
- medsebojnemu razumevanju in sprejemanju včasih nasprotujočih si taborov: formalnega in neformalnega sektorja, vladnih in nevladnih organizacij, različnih generacij, kultur, narodnosti ipd.;
- proslavljanju izjemnih ustvarjalnih in učnih dosežkov.

Spodbudni kazalci o uspešnosti projekta TVU (število izvajalcev, prireditev ter objav v raznovrstnih medijih) nam utrujejo prepričanje, da Teden mora ostati vsakoletna prireditev in stalen projekt nacionalnega pomena.

Število/leto izpeljave	1996	1997	1998	1999	2000
Izvajalci	74	137	267	374	500
Prireditve	500	1.000	1.500	1.900	1.900
Medijske objave	163	623	457	600	820

V letu 2001 bo Andragoški center v sodelovanju z Nacionalnim odborom za pripravo TVU ter z izvajalci na državni in krajevni ravni to prireditev izpeljal šestič. V času od **15. do 21. oktobra 2001** bodo potekale raznovrstne predstavitvene, izobraževalne, spremljajoče in informativno-svetovalne prireditve na državni in krajevni ravni.

Načrt TVU 2001 po že uveljavljeni praksi obsega pripravljalne, temeljne, vzporedne in sklepne dejavnosti, ki potekajo vse leto.

★ Pripravljalne dejavnosti

Pripravljalne dejavnosti TVU 2001 bodo temeljile na priporočilih, objavljenih v **poročilu in analizi** lanskega Tedna vseživljenjskega učenja. Poročilo in analiza TVU 2000 sta v slovenščini izšla v TVU-Novičkah šte. 4/2000 in bila razposlana na 2.800 naslovov v državi. Za mednarodno promocijo Tedna (v angleščini Lifelong Learning Week oziroma LLW) pa je gradivo izšlo v LLW-Novičkah šte. 1/2001, ki so skupaj s spomladansko izdajo angleških Novič nagovorile 1.100 prejemnikov po vsem svetu.

★ Načrtovanje TVU

Načrt Tedna vseživljenjskega učenja 2001 je letna izpeljava strateškega načrta TVU, sprejetega junija 1998. Glede na realne možnosti bo načrt Tedna vseživljenjskega učenja 2001 obogaten s pridobljenimi izkušnjami, spoznanji, kritičnimi stališči in predlogi do zdaj sodelujočih. Načrt bo predlagan v sprejem Nacionalnemu odboru za pripravo TVU in posredovan Vladi s prošnjo, da tudi letos prevzame pokroviteljstvo nad projektom.

Rok za pripravo načrta TVU 2001: marec 2001.

★ Obveščanje, spodbujanje in usklajevanje izvajalcev

Obveščanje o pripravah na letošnji Teden vseživljenjskega učenja, spodbujanje potencialnih izvajalcev in njihovo usklajevanje bo kot vsa leta do zdaj potekalo predvsem prek **TVU-Novičk**. Te so informativni bilten izvajalcev izobraževanja in učenja ter vseh drugih organizacij, institucij, skupin in posameznikov v Sloveniji, ki jih projekt zadeva in zanima. V pripravljalnem obdobju predvidevamo izdajo dveh števil TVU-Novičk:

- **TVU-Novičke šte. 1/2001** (marec 2001); osrednje teme: načrt TVU 2001 in vabilo k prijavi dejavnosti v TVU 2001 (prijavnica), objava razpisa za podelitev priznanj Andragoškega centra za posebne dosežke pri učenju odraslih ter objava pričevanj izvajalcev TVU 2000;
- **TVU-Novičke šte. 2/2001** (september 2001); osrednja tema: zadnje informacije o pripravah na TVU 2001 ter predstavitev dobitnikov priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri učenju odraslih v letu 2001.

V mesecih, ko TVU-Novičke ne bodo izšle, bomo javnost obveščali na spletnih straneh TVU (naslov: <http://www.acs.si/tvu>), s pomočjo okrožnic, rednih izdaj Novič in v osebnih stikih članov Delovne skupine za pripravo TVU 2001 s tistimi, ki jih sodelovanje v Tednu zanima. Obveščanje najširše javnosti z namenom popularizacije Tedna ter obveščanje strokovne javnosti bo potekalo tudi prek javnih medijev.

Z namenom, da vzpostavimo **mrežo regionalnih koordinatorjev TVU**, bomo 17. aprila organizirali delavnico, na kateri se bodo zbrali že uveljavljeni koordinatorji in pa tiste izobraževalne organizacije ali druge institucije, ki bi letos to vlogo želele prevzeti v svoji občini ali regiji. Rezultat delavnice bo usklajen akcijski načrt mreže regijskih koordinatorjev, v delavnici pa bomo obravnavali tudi možnosti pridobivanja finančnih sredstev iz različnih domačih in tujih virov.

Načrtujemo vsaj en **sestanek izvajalcev TVU 2001**, ki bo priložnost za izmenjavo zamisli in dilem, posredovanje napotkov in distribucijo promocijskega gradiva (predvidoma 14. septembra 2001).

★ **Medijska promocija Tedna vseživljenjskega učenja**

V pripravljalnem obdobju TVU 2001 bomo predstavnike javnih občil vabili na prireditve, na katerih bo Teden predstavljen, jih sproti obveščali o poteku priprav in poskušali doseči čimveč objav še pred začetkom Tedna. Delo z mediji bo potekalo po načrtu promocije za leto 2001, ki predvideva aktivnejše in ustvarjalnejše načine vključevanja javnih občil, namenjenih najširši, strokovni in drugim ciljnim javnostim, v pripravo Tedna.

★ **Druga promocija Tedna vseživljenjskega učenja**

Da bi čim širšo javnost ozavestili glede pomena TVU in strategije vseživljenjskega učenja, ki jo projekt promovira, in da bi potencialne izvajalce Tedna dovolj zgodaj opozorili na vseslovenski praznik učenja ter jih spodbudili k sodelovanju, načrtujemo sodelovanje na nekaterih prireditvah, ki so tematsko povezane s Tednom. Na teh prireditvah bomo predstavili koncept Tedna in vabili udeležence k sodelovanju. Tako bomo Teden vseživljenjskega učenja 2001 slovenski javnosti predstavili v okviru **Festivala vzgoje in izobraževanja v Celju** (10. do 13. april).

Tudi letos bomo k sodelovanju povabili vse župane **slovenskih občin**, jih prek TVU-Novičk sproti obveščali o poteku projekta in se v osebnih srečanjih s predstavniki lokalnih uprav zavzemali za to, da bi izvajalcem na svojem območju zagotovili moralno in gmotno podporo, jih spodbujali, koordinirali, v samem Tednu pa aktivno sodelovali pri odpiranju in izpeljavi prireditev. Prizadevali si bomo, da bi iz regij, v katerih je TVU najmanj zaživel, pridobili k sodelovanju vsaj tri občine.

Druga ciljna skupina, ki ji bo v pripravljalnem obdobju Tedna namenjena posebna pozornost, so slovenska **ministrstva**, ki jim bomo pisno in v osebnih srečanjih ponovno predlagali, naj Teden prepoznajo kot priložnost za predstavitev in pospeševanje razvoja znanja na področjih, za katera so pristojna. Posebne aktivnosti načrtujemo v Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvu za okolje in prostor in Ministrstvu za gospodarstvo z namenom, da bi ta ministrstva prevzela koordinacijo prireditev za njihova področja.

Novost v letošnjem TVU bo tretja ciljna skupina – **območne službe in urade za delo Zavoda RS za zaposlovanje** bomo povabili, da v času Tedna predstavijo svoje izobraževalne projekte iz Nacionalnega akcijskega programa zaposlovanja.

S promocijskimi dejavnostmi TVU 2001 si bomo prizadevali zagotoviti sponzorje, druge partnerje in 'prijatelje' Tedna vseživljenjskega učenja.

Rok za izpeljavo promocijskih dejavnosti: januar – september 2001.

★ Skupno predstavitevno gradivo TVU 2001

Skupno predstavitevno gradivo TVU 2001 bo pripravljeno na temelju celostne grafične podobe Tedna:

- **logotip TVU 2001** v različnih formatih, primernih za nadaljnjo grafično obdelavo in pripravo promocijskih gradiv na krajevni ravni;
- dva **plakata**: prvi plakat - z logotipom in nazivom Teden vseživljenjskega učenja 2001 bo vnovič skupni imenovalac oziroma zaščitni znak prireditve širom po Sloveniji. Drugi plakat - s podobno grafično zasnovo, a z zabrisano podobo - pa bo omogočal izvajalcem, da bodo vanj vpisali svoje prireditve. Naklada bo določena v skladu s prijavi in potrebami izvajalcev ter s promocijskim načrtom TVU na državni ravni;
- **koledar prireditev** s seznamom vseh sodelujočih. Koledar bomo distribuirali prijavljenim izvajalcem, v skladu s promocijskim načrtom TVU pa tudi najširši javnosti;
- v skladu s pridobljenimi finančnimi sredstvi si bomo prizadevali razviti še drugo skupno promocijsko gradivo.

Rok za pripravo plakatov TVU 2001: maj 2001.

Rok za pripravo koledarja prireditev TVU 2001: 30. september 2001.

Teden vseživljenjskega učenja s pomembnejšimi podatki o dozdajšnjih petih izpeljavah ima svojo predstavitevno stran v **internetu**, in sicer na naslovu **<http://www.acs.si/tvu>**. V pripravljalnem obdobju bomo spletne strani posodabljali, dajali informacije o pripravah na TVU 2001 in prek TVU-Klepetalnice komunicirali z obiskovalci predstavitev strani. Načrtujemo tudi izdelavo internetnega koledarja prireditev TVU, ki bo omogočal vnašanje podatkov o prireditvah prek interneta, v času TVU pa tudi brskanje po koledarju.

★ Priznanja Andragoškega centra Slovenije

V TVU 2001 bomo ponovno podelili priznanja Andragoškega centra posameznikom, skupinam in organizacijam za posebne dosežke pri razvijanju in pospeševanju učenja in izobraževanja odraslih ter pri uveljavljanju načel in strategije vseživljenjskosti učenja v Sloveniji.

V TVU-Novičkah 1/2001 in v nekaterih javnih medijih bomo objavili razpis o zbiranju predlogov za dobitnike priznanj Andragoškega centra za leto 2001, ki po svojih dosežkih pri učenju, pri bogatitvi lastnega znanja ali znanja drugih pomembno izstopajo.

Rok za pridobitev kandidatov za priznanja ACS: 10. april do 10. maj 2001.

V letošnjem letu na tem področju uvajamo novost: v Andragoškem centru bomo začeli s pripravami za podeljevanje nagrad za dodiplomske in podiplomske naloge, ki pomembno vplivajo na razvoj teorije in prakse vseživljenjskega učenja.

★ Dejavnosti v Tednu

V dneh od 15. do 21. oktobra bodo izvajalci TVU 2001 v svojih okoljih organizirali številne prireditve in tako izrabili priložnost za:

- predstavitev in informiranje o svojih dejavnostih,
- za ozaveščanje najširše in strokovne javnosti o pomembnosti in potrebnosti nenehnega izobraževanja in učenja,
- počastitev učnih uspehov.

Med prireditve Tedna bomo šteli tudi tiste, ki bodo iz objektivnih razlogov potekale zunaj uradnega termina TVU, pod pogojem, da bodo uradno prijavitelne in jih bodo izvajalci zaznamovali s skupnim promocijskim gradivom Tedna.

Glede na to, da je leto 2001 razglašeno za *Evropsko leto jezikov*, bo osrednja tema letošnjega TVU 'učenje jezikov'. Tematska opredeljenost Tedna pa nikakor ne izključuje izvajalcev in prireditev, ki ne bodo uglaseni na to temo, pač pa bodo predstavljali druge vidike vseživljenjskega učenja v Sloveniji.

★ Prireditve na državni ravni

Prireditve na državni ravni bo organiziral Andragoški center Slovenije, ki bo ob tej priložnosti proslavil deseto obletnico svojega delovanja. V ponedeljek, 15. oktobra,

ob 10. uri bo nacionalna novinarska konferenca, ob 11. uri pa bo sledilo slovesno odprtje Tedna. Med slovesnostjo bodo podeljena priznanja Andragoškega centra Slovenije 2001 posameznikom, skupinam in organizacijam za posebne dosežke pri učenju in/ali promoviranju koncepta vseživljenjskosti učenja.

V Andragoškem centru bomo v letu 2001 organizirali peti andragoški kolokvij na temo ***Izobraževanje odraslih in spreminjajoča se narava dela.***

Na kolokviu bomo iskali odgovore na vprašanja: Kaj lahko podjetja naredijo za to, da bi povečala tekmovalnost in poslovno udeležbo? Kako lahko državna politika podpira razvoj novih delovnih mest in zmanjša neenakomerno distribucijo plač?

V skladu s tem izhodiščem so cilji letošnjega andragoškega kolokvija ugotoviti tudi:

- Kateri so vzorci zaposlovanja, kakšna so zahtevana znanja in spretnosti na obstoječem trgu dela?
- Katere so implikacije sodobnih družbenih trendov pri investiranju v človeški kapital?
- Kaj lahko posamezniki (zaposleni), delodajalci in vlada naredijo za to, da zagotovijo ustrezne rezultate in zaposlovanje v novi ekonomiji?

★ **Prireditve na krajevni ravni**

Načrtujemo, da bodo tudi na krajevni ravni organizirana slovesna odprtja Tedna, v naslednjih dneh pa se bodo zvrstili številni dogodki predstavitvene in informativno-svetovalne narave, med njimi bodo tudi taki, ki bodo predvidevali sodelovanje obiskovalcev. Izobraževalne in promocijske dogodke bodo kot vsako leto spremljali slavnostni, družabni in kulturni dogodki, predstavitve knjig in publikacij, literarni večeri, sprejemi, podelitve priznanj, novinarske konference in podobno.

Izvajalci TVU bodo poskrbeli za ustrezno medijsko podporo svojih prireditev, pripravili bodo tudi lastno promocijsko gradivo.

★ **Sklepne dejavnosti**

Andragoški center bo vsem izvajalcem TVU poslal **ankete** in jih zaprosil za popis realiziranih prireditev in dogodkov ter oblik sodelovanja z javnimi občili, za kritična mnenja in predloge ter za primerke njihovega promocijskega in informativnega gradiva. Podatki iz ankete bodo osnova za poročilo in analizo TVU 2001.

V okviru sklepnih dejavnosti predvidevamo izdajo nadaljnjih dveh števil TVU-Novičk:

- **TVU-Novičke štev. 3/2001** (december 2001); osrednja tema: poročilo in analiza TVU 2001; razposlano vsem izvajalcem TVU 2001, predstavnikom javnih občil, županom slovenskih občin, pristojnim strokovnjakom in širši javnosti;
- **LLW-Novičke štev. 1/2002** (januar 2002); angleška različica poročila in analize TVU 2001, razposlana našim tujim partnerjem, posebej tistim v deželah, ki organizirajo podoben Teden.

Obe gradivi bosta objavljeni tudi na spletnih straneh *Tedna vseživljenjskega učenja*.

Načrtujemo tudi prednovoletno srečanje izvajalcev TVU 2001 (predvidoma 14. decembra 2001), na katerem bosta predstavljena poročilo in analiza, omogočena bo izmenjava izkušenj in razstavljena bodo promocijska in medijska gradiva TVU.

Rok za izpeljavo sklepnih dejavnosti (razen objave LLW-Novičk): 31. december 2001.

★ Vzporedne dejavnosti

Ob naštetih dejavnostih Andragoškega centra bodo vse leto potekale še tele: Andragoški center bo v stalnih **stikih z izvajalci TVU** na državni in krajevni ravni z namenom, da jih po svojih najboljših močeh motivira k sodelovanju, obvešča, globalno koordinira, jim svetuje in v času Tedna obišče nekatere njihove prireditve. Prizadevali si bomo pridobiti čimveč izvajalcev TVU na državni ravni ter v sodelovanju z njimi organizirali tematske prireditve.

Vse leto bo potekalo **dogovarjanje z Vlado in drugimi upravnimi organi** za pridobitev moralne in finančne podpore. Na tem področju bo v skladu s strateškim načrtom projekta odločilno vlogo odigral Nacionalni odbor za TVU, organiziran pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport. Prizadevanja na tem področju vključujejo:

- večje angažiranje vseh sektorjev v Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport; tako vsebinsko kot finančno;
- večje angažiranje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve pri seznanjanju javnosti o izobraževalnih možnostih za brezposelne v Nacionalnem akcijskem programu zaposlovanja;
- finančno podporo koordinatorjem prireditev na krajevni ravni;
- finančno podporo izvajalcem prireditev na krajevni ravni;
- priporočilo Vlade lokalnim oblastem, da podprejo izvajalce Tedna na svojem območju;

- zagotavljanje večje prisotnosti predstavnikov oblasti na slovesnih odprtjih na krajevni ravni.

Vse leto bo ena od prednostnih nalog **vzpostavljanje in vzdrževanje stikov z javnimi občili**, tako da bodo ta ne le promovirala Teden ter obveščala javnost o prireditvah, temveč se bolj aktivno vključevala v prireditve TVU prek kontaktnih oddaj, svetovanja o možnostih izobraževanja in podobno. Poleg medijske promocije bo vse leto potekala tudi druga promocijska dejavnost TVU.

Nadaljnje stalno področje dela bodo **mednarodni stiki** z organizatorji podobnih festivalov učenja v drugih deželah.

Pripravila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik

Voditeljica projekta TVU 2001:
Olga Drofenik

Direktorica ACS:
dr. Vida A. Mohorčič Špolar

3. poglavje: Razpis za prijavo dejavnosti v Tednu vseživljenjskega učenja 2001

Na temelju preliminarne načrta TVU 2001 (dokončen postane s potrditvijo Vlade Slovenije) objavljamo **razpis za prijavo dejavnosti v TVU 2001**, ki teče od **3. maja do 3. septembra 2001**. V tem času vas vabimo, da zasnujete vaše prireditve, kar se da natančno in v skladu z navodili izpolnite priloženo prijavnico in tako postanete član velike družine prireditev Tedna vseživljenjskega učenja v Sloveniji.

Pravočasno oddane napovedi prireditev bodo upoštevane v tiskanem in internetnem koledarju prireditev TVU 2001, v poročilu in analizi TVU 2001, sporočili javnosti in podobno. Za koledar so pomembne čim natančnejše navedbe o temi, kraju in času izpeljave, prav tako pa vabimo izvajalce, da v opombah izrabijo priložnost, da na privlačen način opredelijo vsebino dogodka in tako vzbudijo zanimanje pri uporabnikih koledarja. Najavite lahko tudi nastope v javnih občinah, ki so vnaprej jasno opredeljeni, sicer pa so te informacije pomembnejše v fazi analize TVU. Da jih boste lahko zagotovili, vas prosimo, da sproti zapisujete osnovne podatke o prispevkih v javnih občinah, kot so naslov prispevka, naziv medija, datum izpeljave in drugo. Če svojih prireditev ne morete izpeljati v času TVU 2001 (to je od 15. do 21. oktobra), menite

pa, da se vsebinsko povezujejo s Tednom, vas vabimo, da prireditve kljub temu prijavite in da na njihovem prizorišču uporabite plakat TVU 2001 kot naš skupni zaščitni znak.

Pomembni so tudi podatki o potrebah po skupnem promocijskem gradivu, ki nam bodo omogočili določitev primerne naklade plakatov in koledarja prireditev ter razpošiljanje skupnih promocijskih elementov.

O tem, kdo so dozdajšnji izvajalci Tedna na državni in krajevni ravni in s kakšnimi prireditvami privabljajo občane ter jih navdušujejo za učenje, smo vsako leto obširno poročali, nazadnje v TVU-Novičkah števil. 4/2000 (Poročilo in analiza TVU 2000). Za vse tiste, ki vas bo naše letošnje povabilo prvič spodbudilo k sodelovanju, pa si ne znate predstavljati, kako bi se umestili, naj navedemo nekaj primerov prireditev in dogodkov TVU, s katerimi izvajalci in udeleženci prestopajo krajevne, generacijske, statusne in druge meje, da bi se združili v manifestaciji svoje predanosti učenju.

V okviru TVU so najpogostejši predstavitevni dogodki, katerih vsebine so zelo pestre: od predstavitev formalnih srednje- in visokošolskih izobraževalnih programov, do računalniških programov, metod učenja tujih jezikov, dejavnosti študijskih krožkov, borz znanja, središč za samostojno učenje, naravovarstvenih vsebin, projektov za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, načinov spodbujanja osebnostnega razvoja, zdravega življenja in podobno. Med predstavitvenimi dejavnostmi zavzemajo posebno mesto tiste, ki pritegujejo obiskovalce k sodelovanju; omenimo le nekatere: delavnice oblikovanja keramičnih izdelkov, slikanja na steklo ali svilo, klekljanja, rezbarjenja, likovne, glasbene in računalniške delavnice, kreativne delavnice za starejše in za otroke, praktične preizkušnje znanj in sposobnosti, testiranja, pogovori v tujih jezikih, organizirane razprave, omizja, predavanja z diskusijo na temo iskanja zaposlitev, samozaposlovanja, podjetništva ..., srečanja, demonstracije kakovostnejših načinov življenja, učenje različnih spretnosti, na primer orientalskih plesov. V tretjo skupino dejavnosti pa se uvrščajo spremljajoče prireditve, kot so slavnostna odprtja Tedna, odprtja borz znanja, središč za samostojno učenje, odprtja novih učnih prostorov, družabni in kulturni dogodki, predstavitve knjig in publikacij, glasil in zbornikov, literarni večeri, koncerti, srečanja ob besedi in glasbi, lutkovne igrice, sprejemi, podelitve priznanj, novinarske konference, klubski sestanki, pokušine, ogledi znamenitosti, izleti, tekmovanja, športne tekme, seje občinskega sveta in podobno. Vse bolj se v Tednu uveljavlja informativno-svetovalna dejavnost, iz leta v leto pa se pogloblja tudi vloga javnih občil, ki ne ostajajo več le na ravni golega poročanja o TVU, temveč so njihovi prispevki vsebinski in angažirani, namenjeni obveščanju, ozaveščanju in celo svetovanju občanov.

Našteti so le nekateri primeri, sicer pa velja načelo, da ustvarjalnosti in iznajdljivosti v TVU niso postavljene nikakršne meje. Šteje vsaka zamisel, ki jo je mogoče uvrstiti v široki pojem vseživljenjskosti učenja, pa najsi poteka v izobraževalnih ustanovah

ali zunaj njih, v posebnih okoliščinah ali v vsakodnevnem življenju vseh generacij. Glede na to, da je leto 2001 razglašeno za *Evropsko leto jezikov*, bo učenju jezikov v letošnjem TVU namenjena posebna pozornost, vendar ta tematska opredelitev nikakor ne izključuje prireditev, ki bodo drugačne.

Naj na tem mestu že kar vnaprej odgovorimo na pogosto vprašanje o tem, kdo financira dejavnosti v TVU na krajevni ravni. Dozdajšnji izvajalci so Teden sprejemali kot priložnost za promocijo svoje dejavnosti in ga zelo zavzeto izpeljevali tudi zunaj svojih službenih programov in obveznosti ter z lastnimi sredstvi. Poleg tega naložbenega vidika je pri izvajalcih zaslediti tudi pristno veselje in navdušenje nad tovrstnim delovanjem v javno dobro, kar pri udeležencih povzroča podobno navdušen odziv. V petih letih se je uveljavilo tudi povezovanje izvajalcev v občinah in regijah, z usklajenimi nastopi so se lažje potegovali za moralno pa tudi finančno podporo v lokalnih skupnostih. Kar zadeva financiranje njihovega nastopa v TVU so izvajalci torej v veliki meri prepuščeni samim sebi, čeprav si Andragoški center v sodelovanju z Nacionalnim odborom za TVU, organiziranim pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, prizadeva pri upravnih organih doseči posluš za prireditev pa tudi zagotavljanje finančnih virov za promocijske dejavnosti v zvezi z učenjem, kar zadeva zlasti proračunska sredstva na ravni občin in v okviru posameznih ministrstev.

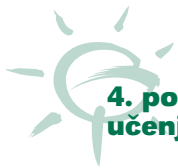
Ob tej priložnosti vas vabimo tudi na **delavnico regijskih koordinatorjev TVU**, ki bo v torek, **17. aprila, z začetkom ob 10. uri v prostorih Andragoškega centra**. Delavnica bo namenjena vsem, ki ste že doslej koordinirali TVU v občini ali regiji pa tudi tistim, ki bi se te naloge želeli lotiti prvič. Rezultat našega skupnega dela bo usklajen akcijski načrt mreže regijskih koordinatorjev, v delavnici pa bomo obravnavali tudi možnosti pridobivanja finančnih sredstev iz različnih domačih in tujih virov. Vse zainteresirane vabimo, da se prijavite na naš poštni ali elektronski naslov **do 10. aprila** s pripisom 'Za delavnico regijskih koordinatorjev TVU 2001'.

Nova celostna grafična podoba TVU je bila lani nadvse dobro sprejeta, zato jo letos nadgrajujemo. Kot vsa leta doslej je logotip TVU 2001 na voljo vsem prirediteljem za pripravo lastnega promocijskega gradiva, prav tako je na voljo plakat TVU 2001 – potrebe po obojem nam sporočite po elektronski pošti ali osebno.

Nadaljnje informacije o pripravah na Teden vseživljenjskega učenja 2001 lahko dobite v Andragoškem centru Slovenije, kjer deluje Delovna skupina za pripravo in izpeljavo TVU. Nacionalna koordinatorica za TVU 2001 - Zvonka Pangerc Pahernik - sem vam na voljo po telefonu (01) 5842 567 ali po elektronski pošti zvonka.pangerc@acs.si, sveže informacije ter elektronsko prijavnico pa lahko najdete tudi na spletnih straneh TVU: www.acs.si/tvu. V okviru spletnih strani TVU deluje tudi TVU-Klepetalnica, v kateri vam bomo rade volje odgovarjali na vaša vprašanja.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

4. poglavje: Razpis priznanj za posebne dosežke pri učenju odraslih – letos petič!

Za popolnoma drugačno učenje gre – za učenje z navdušenjem, s srcem.

(Skupina mentorjev študijskih krožkov na Srednji trgovski šoli v Ljubljani, dobitnica priznanja 1999)

Priprave na osrednjo promocijsko prireditev Andragoškega centra Slovenije, Teden vseživljenjskega učenja - TVU 2001 - so se začele! Eden izmed kazalcev teh priprav je tudi objava razpisa, s katerim začnemo zbirati predloge za dobitnike priznanj ACS. Temu delu se še posebej skrbno posvečamo, saj podeljevanje priznanj spreminja TVU v vseslovenski praznik učečih se odraslih.

Priznanja ACS bomo letos podeljevali že petič. Namenjena so skupinam in posameznikom za izjemne učne, strokovne ali promocijske dosežke. Podeljujejo se v treh kategorijah – v vsaki je lahko podeljenih 5 priznanj, skupno torej največ 15 v enem letu:

- Priznanja **posameznicam/posameznikom** za izjemne učne uspehe in **bogatitev lastnega znanja**;
- Priznanja **skupinam** za izjemne učne uspehe in bogatitev **lastnega znanja**;
- Priznanja **posameznicam in posameznikom, skupinam, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim** za izjemne **strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih**.

Nad objavo razpisa, izborom kandidatov ter organizacijo slovesne podelitve priznanj bdi posebna komisija, ki jo imenuje Svet Andragoškega centra.

Doslej je bilo podeljenih že 49 priznanj (27 za uspehe pri bogatitvi lastnega znanja in 22 za strokovne in promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih). Z njimi skušamo dobitnike povzdigniti iz velike množice učečih se odraslih ter jih postaviti v središče pozornosti širše javnosti – predvsem v spodbudo mnogim oklevajočim.

Svet se spreminja s čedalje večjo naglico in če želimo biti dejavno vključeni v njegovo zgodbo, se moramo spreminjati z njim. Da bi spremembe razumeli in ob njih tudi intelektualno in osebnostno rasli, da bi videli prek propagandnih in ideoloških vzorcev, ki nam jih ponuja vsakdanjik, se moramo pač izpopolnjevati in veliko lepše je, če se tega lotevamo z veseljem in iznajdljivostjo, pa tudi z zavestjo, da je že marsikomu uspelo – celo v najtežjih okoliščinah.

Zahteve časa marsikomu niso domače, zato je prav, da s široko postavljeno akcijo pokažemo na pozitivne strani spremenjenih okoliščin. Zgledi vlečejo! Oziram se torej za tistimi, ki so res veliko naredili za samorazvoj ali prispevali k bogatitvi znanja drugih, in jim izrazimo priznanje.

Razpis bo odprt med 10. aprilom in 10. majem 2001. Morebitna pojasnila in potrebne obrazce je moč dobiti v ACS, Šmartinska 134a, tel. 01 5842 560 (ali na naših spletnih straneh - www.acs.si/tvu); na istem naslovu pa zbiramo tudi prijave.

Naj poudarimo, da med dobitniki priznanj minulih let ne najdemo le strokovnjakov in podjetnih organizatorjev najrazličnejših sodobnih oblik učenja odraslih, temveč tudi anonimne posameznike, ki jih je življenje potisnilo v slepo ulico, kjer so ugotovili, da jim bo le novo znanje vlilo potrebno samozavest za prihodnost, pa tudi župane, ustanovitelje in izvajalce dobredelnih ter strokovnih prostovoljnih dejavnosti, mentorje študijskih krožkov, vodje delavnic in klubov, univerze za tretje življenjsko obdobje, fakultete, šole, zavode, krajevne skupnosti, podjetja ... Njihove zgodbe objavljamo na že omenjenih spletnih straneh – ogledate si jih lahko za zgled, koga predlagati za letošnje priznanje.

Slavica Borka Kucler

5. poglavje: Kaj vse smo priredili lansko leto

★ Doba Maribor

★ Veliki in mali dogodki za vse učeče se ljudi

Že peto leto zapored smo viharili možgane in brskali za idejami, kako v tem prazničnem tednu učenje še posebej predstaviti kot vrednoto, kako prebuditi radovednost v zaspanih glavah ljudi - starih in mladih - ter kako predstaviti učenje kot veselje. Zavrgli pa nismo niti nekaj starih idej, ki so se v preteklih letih izkazale za uspešne, odmevne in privlačne za ljudi.

Teden smo odprli s podarjanjem starih učbenikov, kaset, revij, časopisov, ki so se v preteklem letu nabrali na policah naše knjižnice. Z veseljem smo opazovali pisano paletu ljudi, ki so prišli in dobredno počistili naše "brezplačne police znanja", kot smo to aktivnost poimenovali. Zagotovo je to ena izmed akcij, ki pri nas postaja že kar tradicionalna.

V sodelovanju s časopisom Večer in Radiem Maribor smo za vse bralce in poslušalce pripravili presenečenje: *učni nasvet dneva*. Bralci Večera so lahko vsak dan na eni izmed časopisnih strani zasledili nasvet, kako si učenje napraviti bolj prijetno, uspešno in zabavno. Na Radiu Maribor pa so poslušalci lahko isti nasvet slišali kar nekajkrat dnevno. Ljudem je bila akcija všeč, saj nas jih je kar nekaj poklicalo in pohvalilo.

Nismo pa se mogli izogniti niti novim medijem - internetu. V Tednu vseživljenj skega učenja smo vsak dan med 12. in 13. uro svetovali o učenju v naši virtualni klepetalnici vsem, ki so naleteli bodisi na kako vprašanje bodisi na zadrego pri učenju. V sodobno opremljeni računalniški učilnici pa smo ponujali krajše brezplačne tečaje za učenje uporabe Worda, elektronske pošte, interneta in pohvalimo se lahko, da je najstarejši udeleženec tečaja štel krepko čez 60 let. Še en dokaz torej, da za učenje resnično ni nikoli prepozno.

Za en dan smo se iz naših prostorov preselili v mesto, med ljudi, in sicer v Trgovsko-poslovni center City, kjer smo predstavili aktivnosti naših študijskih krožkov, delovanje borze znanja, možnosti brezplačnega učenja v središču za samostojno učenje, ljudi informirali o možnostih izobraževanja v našem mestu in še in še. Odziv ljudi in pogum priti po informacijo je vsako leto večji. To pa lahko rečemo tudi za obisk na brezplačni delavnici *Učenje je lahko zabavno*, ki jo izvedemo vsako leto z ključnimi obiskovalci Cityja ta isti dan.

Veliko obiskovalcev je pritegnilo tudi predavanje *Osebnostna rast - še ena od modnih muh ali evolucijska smer razvoja*, ki smo jo organizirali v sodelovanju gospoda Franja Trojnerja in Glotte Nove iz Ljubljane, pa možnost brezplačnega svetovanja in preverjanja jezikovnega predznanja, svetovanja za vključitev v srednješolske programe in druge oblike izobraževanja.

Ob koncu tedna smo bili zadovoljni. Veliko ljudi je našo ustanovo zapustilo z vselejšim obrazom in pozitivno mislijo o učenju v sebi. Veliko se jih bo po znanje zagotovo še vrnilo. To pa je seveda tudi naša obveza za čas pred nami.

Irena Amič

★ Glotta Nova, Ljubljana

★ Bili smo zadovoljni

Priprave so se začele že maja, tako da smo do avgusta izdali interni časopis GLOTTA NOVA NEWS. V njem smo najavili izvedbo Tedna in povabili vse, da nas v času Tedna obiščejo. V septembru smo pripravili različna informativna gradiva (za tuje jezike, retoriko, središče za samostojno učenje, projekt učna pomoč,...). Na naši internetni strani smo pripravili strani o dejavnostih oziroma razpored dejavnosti v času TVU in pripravili animacijsko zloženko.

V oktobru smo informacije o Tednu pošiljali udeležencem, ki so se udeležili tudi TVU pred tem, vsem, ki so se za udeležbo na Tednu zanimali, in vsem, ki so se udeležili katere koli oblike izobraževanja v šol. letu 1999/2000. V oktobru smo začeli tudi s seznanjanjem javnosti z metodo globalno učenje in izvedli tudi nekaj drugih manjših promocijskih dejavnosti v različnih medijih (zlasti pisnih).

V Tednu smo izvedli 75 različnih tem, vse teme smo izvedli v obliki pedagoških delavnic, cilj delavnic je bil naučiti udeležence vsaj ene spretnosti, v Tednu je sodelovalo 51 predavateljev in opravili smo kar 201 uro dela. Ves čas so tekle tudi dejavnosti Središča za samostojno učenje, dejavnosti projekta *Učna pomoč* ter splošni programi za občane. Vseh teh dogodkov se je udeležilo 949 ljudi (669 žensk in 271 moških ter 9 otrok). Stroški Tedna so znašali 987.600,00 SIT (promocijsko gradivo, pošiljanje gradiva, plačilo honorarjev nekaterim izvajalcem, aranžiranje in priprava prostorov,...) . V času TVU so le redko potekale redne dejavnosti centra, ker bi bile motene zaradi organizacije Tedna. V nedeljo je potekala Šola za starše. Ta dan smo organizirali tudi likovno-jezikovno delavnico, za otroke staršev, ki so se udeležili dejavnosti Šole za starše. Dejavnosti Tedna so bile organizirane v največ primerih tudi pedagoške delavnice, nekaj je bilo promocijskih dogodkov, predstavitev oziroma informativnih srečanj. Tedna so se udeležili tudi nekateri predstavniki opazovalci iz tujine (dva iz Anglije in Škotske, dva iz Romunije in eden iz Makedonije).

Z izvedbo Tedna smo v Glotti Novi zelo zadovoljni. Obisk je bil velik (večji, kot smo pričakovali), pestrost izobraževalnih oblik oziroma tem pa tudi. Bojazen, da morda zaradi selitve in nove lokacije udeležba ne bo taka kot v letu poprej, je bila odveč. Glede na rezultate, zadovoljstvo udeležencev in predavateljev bomo Teden verjetno organizirali tudi letos.

Jelica Pegan Stemberger

★ Turistična zveza Slovenije

★ Posebno pozornost turizmu

Turistična zveza Slovenije je v začetku lanskega leta predlagala, da bi v tednu vseživljenjskega učenja posebno pozornost namenili turizmu in ob tem predstavili dejavnosti, ki že in bodo spodbujale vseživljenjsko učenje za potrebe turizma kot družbenega gibanja in načina življenja. Turistična društva in zveze smo seznanili s projektom vseživljenjskega učenja in jim predlagali, da na svojem območju spodbudijo različne aktivnosti. Poslali smo jim tudi prijavnico za sodelovanje. Odziv je bil dober.

Turistična zveza Slovenije pa je v Tednu vseživljenjskega učenja izvedla naslednje aktivnosti: v Mariboru je potekala okrogla miza dijakov srednjih gostinskih turističnih šol na temo človeški potenciali v turizmu; na Bledu smo organizirali seminar *Uspešen mentor* za boljšo turistično vzgojo v osnovni šoli, v Ljubljani smo sodelovali na 7.

slovenskem festivalu znanosti z mednarodno udeležbo s predstavitvijo festivala Turizmu pomaga lastna glava, organizirali smo tudi konferenco o ozaveščanju prebivalstva in mladine; predstavljen je bil projekt o ozaveščanju in izpopolnjevanju prebivalstva za področje turistične dejavnosti v Republiki Sloveniji. Namen projekta je pri prebivalcih Slovenije spodbuditi pozitiven odnos do turističnih dejavnosti, ki zahtevajo razvito turistično zavest, gostoljubnost, ljubezen do naravnih vrednot, kulturne dediščine, profesionalni pristop do turizma.

Na izvršnem odboru Turistične zveze Slovenije smo obravnavali aktivnosti Turistične zveze Slovenije pri delu z mladino in pri ozaveščanju prebivalstva za turizem. Sprejeto je bilo, da bo Turistična zveza Slovenije:

- spodbujala turistične aktivnosti med otroci v vrtcih in različne oblike tekmovanj; v tej smeri bodo turistična društva sodelovala z vodstvi vrtcev; organizirano bo posvetovanje;
- spodbujala in sodelovala pri organiziranju turističnih aktivnostih med mladimi na osnovnih šolah (ustanavljanje turističnih podmladkov oziroma krožkov in delovanje obstoječih; turistične vsebine v drugih krožkih; vsaka šola organizira turistični dan na šoli, sodelovanje v projektu *Turizmu pomaga lastna glava*, sodelovanje z EKO šolami, podjetniškimi krožki in druge dejavnosti);
- posebno pozornost namenila turističnim aktivnostim mladih na srednjih šolah (gimnazije, strokovne šole) z namenom, da se organizirajo turistična društva ali krožki, prireditve, tekmovanja, dnevi turizma, raziskave, programi EKO šole, in druge oblike turističnih aktivnosti na šoli in v kraju;
- spodbujala in koordinirala turistične aktivnosti mladih na srednjih gostinsko-turističnih šolah, višjih turističnih šolah in visoki šoli za hotelirstvo in turizem (društva ali krožki, vsakoletna anketa, naloga na teme turističnih društev, prireditve, tekmovanja, skupni programi s turističnimi društvi in zvezami, itd.);
- predlagala, da vodstva srednjih šol zadolžijo nekoga od profesorjev za organiziranje in usmerjanje turističnih aktivnosti učencev na šolah; nudila jim bo strokovno pomoč, za njih organizirala izobraževanje, itd.;
- vsako leto organizirala anketo med učenci srednjih gostinsko turističnih šol in na osnovi te analize tematske pogovore in okrogle mize na aktualno temo v okviru Svetovnega dneva turizma. To bo prispevek k delu turističnega društva in vabilo mladim za sodelovanje v društvu;
- organizirala strokovno spopolnjevanje mentorjev turističnih podmladkov in drugih nosilcev turističnih aktivnostih na osnovnih in srednjih šolah;
- povabila z Zavodom RS za šolstvo vse šole, da sodelujejo v tekmovanju za urejanje okolja svoje šole v okviru projekta *Moja dežela – lepa in gostoljubna* in pri drugih naravovarstvenih in turističnih aktivnostih;
- delovala, da bodo učenci srednjih gostinsko-turističnih šol, višjih šol in visoke šole za turizem v okviru rednega programa izobraževanja na posebnih predavanjih, v okviru prakse in s seminarскими nalogami seznanjeni s turistično društveno organizacijo (nastanek, zgodovina, njen položaj, program, projekti,

- delovanje, organiziranost, mesto v turizmu, perspektive razvoja); pripravila bo predlog predavateljcev;
- skrbela za vsebinske priprave in organizacijo izvajanja izbirnega predmeta turizem v novi devetletni osnovni šoli na osnovi posebej pripravljenega programa in izobraževalnih seminarjev;
  - spodbujala, da bodo študentje visoke in višjih šol za turizem del svoje prakse opravljali v turističnih društvih, zvezah, TIC-ih; pripravili naloge na aktualne teme iz vsebine turistične društvene organizacije in sodelovali pri drugih dejavnostih;
  - spodbujala turistična društva in jim nudila pomoč, da v svoje delovanje in projekte vključijo in k sodelovanju povabijo učence in študente srednjih, višjih in visoke šole za turizem na svojem območju; mladim je treba ponuditi primerne in turizmu koristne programe;
  - pospeševala sodelovanje med turističnimi društvi in zvezami ter šolami, da bi učenci, dijaki in študentje sodelovali v turistično ekoloških projektih in aktivnostih;
  - spodbujala časopise, namenjene šolski mladini in študentom, da z različnimi akcijami spodbujajo turistično ozaveščanje in aktivnosti mladih;
  - skrbela za delovanje Skupnosti turističnih podmladkov Slovenije;
  - organizirala festival *Turizmu pomaga lastna glava* na temo *Slovenija – dežela dobrot* in k sodelovanju povabila vse osnovne šole v Sloveniji;
  - organizirala različne aktivnosti učencev na srednjih šolah (festivali, delavnice itd.);
  - sodelovala s Centrom za šolske in obšolske dejavnosti pri pripravi, sprejemu in izvajanju turističnih programov.

V Tednu vseživljenjskega učenja so potekali tudi številni regijski posveti.

Dr. Marjan Rožič

★ Loški muzej Škofja Loka

★ Kako izdelati umetno cvetje

Da bi javnosti približali muzej in muzejske zbirke, smo pripravili muzejsko delavnico za odrasle *Izdelovanje umetnega cvetja iz krep papirja*. K sodelovanju smo povabili Joži Dolenc-Ivanuša iz Žirov, prijazno se je odzvala našemu povabilu, in z njeno pomočjo izpeljali muzejsko delavnico, praktičen prikaz izdelovanja umetnega cvetja iz papirja. Naš muzej se po mnenju mnogih ljubiteljev in poznavalcev ponaša z eno najbogatejših etnoloških zbirk na Slovenskem muzejsko delavnico smo se odločili pripraviti prav na to temo, ki je kot tradicionalna škofjeloška obrt predstavljena naši zbirki.

Na grajskem dvorišču, pred vhodom v muzej (Loški muzej je, mimogrede, najstarejši in tudi največji muzej na Gorenjskem, ustanovljen leta 1939, z več kot 1500 kvadratnimi metri razstavnih površin), se nas je zbralo dober ducat, ki nas je zanimalo, kako se izdeluje umetno cvetje. Prišle smo iz Škofje Loke, Poljan, Gorenje vasi, Železnikov in celo iz Cerkelj na Gorenjskem. Zbirko umetnega cvetja v muzeju nam je predstavila muzejska etnologinja, višja kustosinja Mojca Šifrer-Bulovec.

Z izdelovanjem umetnega cvetja so se v Škofji Loki že vsaj v 18. stoletja ukvarjale redovnice klarise (samostan klaris v Škofji Loki je bil ustanovljen leta 1358), po razpustu leta 1782 pa so s to dejavnostjo nadaljevale njihove naslednice uršulinke. Ogledale smo si razstavljene eksponate, najprej nabožne (najstarejši kipec Jezuščka, izdelek klaris iz 18. stoletja), katerih izdelovanje je redovnicam pomenilo "fizično molitev" in so se mu zato posvečale z vso vdanostjo. Ogledale smo si tudi umetno cvetje nekoliko poznejšega nastanka, s katerim so ljudje nekoč krasili domače okolje, pa tudi vaška znamenja, križe in cerkvene oltarje ter si polepšali slovesne priložnosti (prvo sveto obhajilo, birma, vojaški nabor, poroka ...). Po ogledu muzejske zbirke smo se v muzejski delavnici v Okroglem stolpu tudi same preskusile v spretnosti izdelovanja umetnega cvetja, za marsikatero Ločanko je to nekoč pomenilo dodaten vir dohodka. Pazljivo smo sledile navodilom gospe Joži in po njenem zgledu so nastajale papirnate vrtnice, marjetice, češnjevi cvetovi ... Te smo na koncu povezale v šopek in si obljubile, da se v muzejski delavnici še srečamo.

Mira Kalan

★ Osnovna šola Antona Globočnika v Postojni

★ Pestro in uspešno v Postojni

OŠ Antona Globočnika iz Postojne se v dejavnosti ob Tednu vseživljenjskega učenja aktivno vključuje že tretje leto. Lani so se v dejavnosti vseživljenjskega učenja vključile tudi vse tri podružnične šole v Bukovju, Planini in Studenem in organizirale pohod učencev v Predjamo. Pohod je popestrila likovna delavnica in ogled znamenitega Predjamskega gradu. Na centralni šoli je učiteljica Martina Rebec skupaj s šolsko pedagoginjo Leo Trebec-Tomažič pripravila pravljичne delavnice z naslovom *Pišem svojo pravljico*. Prav zanimivo je bilo poleg učencev videti tudi nekoliko starejšo generacijo obiskovalcev, ki so pisali svoje različice pravljic o Sneguljčici, Pepelki ... Za zaključek tridnevnik aktivnosti so se učenci dveh postojnskih osnovnih šol in OŠ Rakek ter dijaki Srednje šole Postojna pomerili v debatnem turnirju, ki ga je v prostorih Globočnikove šole pripravila Vitra iz Cerknice. Debatirali so o ekologiji in varovanju narave.

Skupna ugotovitev udeležencev vseh dejavnosti je bila, da je trditev, da se človek uči vse življenje, pravilna in da je take in drugačne oblike učenja treba ponuditi različnim ciljnim skupinam ljudi.

Sabina Ileršič-Kovšca

★ Srednja trgovska šola Maribor

★ Udeleženci so bili navdušeni

Na srednji trgovski šoli v Mariboru smo v projektu TVU sodelovali že četrto leto. Letos smo poleg dneva odprtih vrat organizirali še učno delavnico na *temo Informacijska*

znanja in funkcionalna pismenost, ki sva jo vodili Nada Polič in Darinka Medved-Gerečnik. Kandidati, ki so sodelovali, so vsi udeleženci izobraževanja odraslih na naši šoli. Učno delavnico smo pripravili na podlagi predhodno opravljene ankete (o funkcionalni in informacijski pismenosti udeležencev), vsebovala pa je praktične vaje v uporabi informacijskih virov in njihov pomen za samoizobraževanje in učenje za učenje. Udeleženci so bili navdušeni. Pripravili in objavili bova tudi evalvacijo učne delavnice.

Tudi dan odprtih vrat je bil dobro obiskan. Predstavili smo programe izobraževanja in obiskovalcem razkazali šolo in predstavili razmere, v katerih delamo. Letos smo prvič sodelovali tudi z občino Maribor, ki je pomagala pri promociji TVU in objavi prireditev.

Darinka Medved-Gerečnik

★ Šolski center Novo mesto

★ Spodbudili smo utrip izobraževanja odraslih

V tednu od 16. do 22. oktobra je bila postavljena razstava, ki so jo pripravile udeleženske programa predšolska vzgoja pod mentorstvom prof. Andreje Novak. Za izdelke so uporabile različne materiale (glina, papir, volna, plastelin, naravni materiali ...), razstavile pa so tudi plakate, ki so jih naredile ob Tednu otroka. Kritike so bile izjemno dobre, udeleženske pa navdušene. Razstava je pospešila vsakodnevni utrip izobraževanja odraslih.

TVU smo izrabili tudi za organiziranje I. seje andragoškega odbora, ki je do sedaj obstajal zgolj neformalno. Imenovali smo strokovne aktivne glede na različne smeri (družboslovno-jezikovni, naravoslovno-matematični, strokovni aktivni z različnih področij) in potrdili letni delovni načrt. Predavatelje smo tudi seznanili z novostmi na področju pedagoške dokumentacije.

Glede na to, da smo se letos vključili prvič, smo z rezultati zadovoljni. Za naslednje leto pa nas čakajo že novi izzivi in večje povezovanje ter medsebojno sodelovanje s predavatelji in udeleženci šole ob delu.

Aleksandra Barič

★ Gimnazija Škofja Loka

★ Ni nam bilo žal

V Kristalni dvorani v Škofji Loki so predstavila različna društva in prostovoljne organizacije. Tudi Gimnazija Škofja Loka oziroma prostovoljke, ki sodelujemo pri socialnem delu, smo bile tam. Predstavile smo naše dejavnosti, pa tudi projekt *Mladostnik sam s seboj*. Izrabile smo priložnost, da smo predstavile tudi našo šolo, ki letos praznuje 50. obletnico ustanovitve.

In kakšni so naši vtisi?

Andreja: Že ob pol osmih zjutraj smo morale še vse zaspane pripravljati našo stojnico in kasneje odgovarjati na vprašanja zahtevnih obiskovalcev, a smo od dneva veliko odnesle. Nabrale smo polno nemških, francoskih in angleških revij, si izmerile sladkor v krvi, streljale z lokom, šle na tajsko masažo in jedle zeliščni kruh in ajdove kroglice.

Petra: Spoznala sem veliko ljudi, srečala veliko prijateljev in znancev. Čeprav bi se morala doma učiti, mi ni bilo žal, da sem bila tam.

Prostovoljke smo bile: Mateja Inglič, Andreja Janečko, Jerneja Šturm in Petra Kalan. Ob strani pa nam je ves čas stala psihologinja Mateja Potočnik.

Andreja Janečko

★ **Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza**

★ **Veliko smo prispevali k širjenju ideje in pomena TVU**

Osnovna šola za odrasle se je letos predstavila s kar tremi različnimi prireditvami. Za udeležence je bila še kako koristna učna delavnica o metodah in tehnikah uspešnega učenja. Učne spretnosti so namreč zelo pomembne za uspešno (samostojno) učenje. Ob tej priložnosti smo v naš zavod povabili šolske andragoške svetovalne delavke iz osnovnih šol. Veseli smo bili, da smo se spoznali prav ob TVU, da smo izmenjali raznolike izkušnje iz pedagoškega oz. andragoškega svetovalnega dela. Nedvomno pa smo prispevali k širjenju ideje in pomena TVU.

Svoja vrata je prvokrat odprla virtualna učilnica na spletnem strežniku našega zavoda. Udeleženci prireditve smo se pod vodstvom spretnih moderatorjev seznanili s prednostmi kolaborativnega učenja. Virtualna učilnica je pritegnila smemalno ekipo TV Slovenija. Udeleženska OŠ je tudi novinarje prepričala, da je učenje z računalnikom bolj zanimivo, poučno in prijetno.

Kratki štiriurni tečajji interneta so pritegnili predvsem zaposlene. Kot zanimivost navajam podatek, da smo vabila o tečajjih in delavnicah poslali 500 podjetjem v Podravju. Povpraševanje je bilo tolikšno, da smo dvema razpisanimi skupinama dodali še tretjo. Naš trud je bil poplačan, ko so udeleženci v anketi pohvalili izvedbo, način podajanja snovi in zamisel TVU nasploh.

Tudi deseturni tečaj nemščine po metodi NLP je požel veliko pohval. Sodobnejšo metodo učenja tujega jezika so udeleženci označili kot način učenja, pri katerem "se človek po dveh urah sploh ne utruji".

Kar petindvajset ljudi se je udeležilo delavnice o javnem nastopanju in govoric telesa, ki sta jo izvedla preizkušena strokovnjaka: svetovalka in gledališki igralec.

Udeleženci so pohvalili predvsem uporabno vrednost seminarja.

S člani študijskega krožka je svoje bogate izkušnje delila oseminsedemdesetletna predavateljica, ki je tudi sicer izjemno aktivna v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje. Tema srečanja je bila *Danes 16. 10. 2000 in nikoli več* oziroma *Trenutek tukaj in zdaj se nikoli več ne povrne*. Srečanja so se poleg članov krožka udeležili tudi iskalci zaposlitve, stari 40 let in več.

Na inštruktažo o uporabi mobilnih telefonov smo povabili udeležence Univerze za tretje življenjsko obdobje. Predaval jim je predstavnik podjetja Mobitel.

Kot vsako leto je lani TVU praznovalo tudi naše Središče za samostojno učenje. Obiskovalke so spoznale program za samostojno učenje slepega desetprstnega tipkanja. Prav vse so si zagotovile prosto učno mesto za nadaljnje samostojno učenje.

Evalvacija TVU je pokazala, da je na AZM - LU kar 82 % obiskovalcev žensk, povprečna starost obiskovalcev pa je 41 let. Skoraj 80 % obiskovalcev, je imelo zaključeno najmanj srednjo strokovno izobrazbo. Naslednja leta bomo razmišljali predvsem o načinih animiranja in vrstah prireditev, ki bi pritegnile še druge izobrazbene skupine. Ampak tudi to (ali predvsem to) je vseživljenjsko učenje.

Alenka Sagadin

★ **Smeri, izobraževanje, svetovanje in razvoj, d.o.o., Ravne**

★ **Študijski krožek – več možnosti za učenje**

Posebno pozornost smo posvetili študijskemu krožku in vlogi lokalne skupnosti pri zagotavljanju razmer za vseživljenjsko učenje občanov. Študijski krožki, ki so po analizah sodeč v Sloveniji po sedmih letih izvajanja projekta že dobro uveljavljena oblika neformalnega izobraževanja, v občinah Ravne na Koroškem in Prevalje še niso poznani in vpeljeni, da bi občani, društva ali institucije v lokalni skupnosti v njih videli širše možnosti za učenje ter razvoj posameznika in skupnosti, lokalne skupnosti oziroma občine. Še posebej ta ugotovitev velja za občino Prevalje.

Da bi predstavili študijski krožek v vseh razsežnostih in možnostih, ki jih ponuja, ter spregovorili o vlogi lokalne skupnosti pri zagotavljanju razmer za razvoj in izobraževanje ljudi na lokalni ravni, smo v sodelovanju z županoma v občini Ravne na Koroškem in občini Prevalje ob začetku TVU predstavili značilnosti in možnosti učenja v študijskih krožkih. Na prireditvah so bili vabljeni člani občinskih svetov, člani odborov za izobraževanje, predstavniki četrtnih skupnosti in drugi, ki že tako ali drugače delajo ali so kandidati za delo na področju sociokulturne animacije.

Cilji so bili visoki, v aktivnost je bilo vloženih veliko energije in časa, odziv povabljenih pa ni bil po pričakovanjih. Tudi občutnega povečanja števila študijskih krožkov se nam v drugem letu še ni bati. Začeli pa vendarle smo. Nadaljevati bo treba predvsem s sistematičnim zagotavljanjem razmer za izvajanje študijskih krožkov v povezavi z reševanjem lokalne problematike, s pridobivanjem in usposabljanjem mentorjev ter animatorjev študijskih krožkov. Problem pri tem predstavlja predvsem pridobivanje potrebnih finančnih sredstev. Čeprav se upravne strukture v lokalni skupnosti zavedajo, da je za razvoj in dvig kakovosti življenja pomembno izobraževanje in usposabljanje ljudi, tega finančno ne morejo podpreti v zadostni meri.

Ana Pavše

★ Vitra, Center za uravnotežen razvoj Cerknica

★ Vzpostaviti je treba mrežo regionalnih koordinatorjev

Meje so stranski produkt ali nujno zlo sodobne civilizacije. Ali to pomeni, da smo po eni strani vse bolj civilizirani, po drugi pa vse bolj omejeni? Poleg naravnih mej - človeštvu so dale vso naravno in kulturno pestrost - si vse preradi postavljamo svoje meje, ali pa nam jih postavljajo drugi. Pogledi čez zmanjšajo 'zaplankanost', povečajo samozavest in izboljšajo samopodobo udeležencev, to pa je tudi poslanstvo Tedna vseživljenjskega učenja.

Razlogi, da je Vitra začela podpirati idejo TVU še v zibelki, tičijo v želji po izboljšanju razmeroma nizkega vrednotenja znanja na slovenskem podeželju. Tudi na podlagi TVU se je začelo čedalje močneje pojavljati (samo)zavedanje, da bomo razvojne prednosti podeželja opredmetili tudi in predvsem z znanjem. Res je, da za to "življenjsko šolo" ne dobimo diplome, dobimo pa znanje, ki ga nosimo s seboj in uporabljamo.

Tako smo začeli spodbujati, koordinirati in izvajati različne aktivnosti v TVU, ki so del naših siceršnjih prizadevanj pri revitalizaciji dežele suhe robe. Od začetkov, ko smo sami pripravili štiri dogodke, je število teh naraslo na 256, pripravilo pa jih je 57 podizvajalcev. Sodelavce smo pridobili v večini občin dežele suhe robe, aktivne pa so tudi hrvaške organizacije iz Reke in okolice.

V Vitri smo poleg tega pripravili zanimiv in dinamičen program, ki naj bi pritegnil kar največ obiskovalcev. Za promocijo 28 različnih aktivnosti smo dobro poskrbeli. Po trgovinah, gostilnah, podjetjih in organizacijah smo razobesili okoli 60 plakatov in razdelili 800 koledarjev. Poleg tega je bila javnost dobro obveščena tudi iz lokalnega in nacionalnega časopisja ter radia, poskrbeli pa smo tudi za promocijo na več internetnih brskalnikih.

Kljub razmeroma dobri obveščeni javnosti – tako Vitra kot ACS sta se potrudila - je bil interes prebivalcev za pripravljene prireditve pod pričakovanji. Udeležencev

praktično ni bilo, razen pri nekaterih vpeljanih aktivnostih. Vzroke slabega obiska lahko iščemo v nezainteresiranosti prebivalstva, bolj agresivni promociji komercialnih akcij, predvolilni mrzlici, gotovo pa tudi v naših (ne)atraktivnih programih.

S pripravami na TVU 2001 bomo pričeli nekaj mesecev pred izvedbo. Predvsem nameravamo vključiti podjetja, obrtnike, kmetije in institucije, da prepoznajo učenje kot komparativno prednost pred konkurenco. In to v obe smeri. Kot podjetje, ki se uči, in kot podjetje, ki uči. Letošnje izkušnje Minolte in Novolita to potrjujejo.

Ob vseh prizadevanjih pričakujemo polno podporo ACS z vzpostavitvijo mreže regijskih koordinatorjev, opredelitvijo območja delovanja in zagotovitvijo denarja za delovanje. Tudi promocijsko gradivo mora biti pravočasno pripravljeno. Za boljše rezultate, več obiska in večjo razpoznavnost je treba pripraviti intenzivno promocijsko kampanjo na nacionalni ravni. Vsekakor pa je za ACS izjemna priložnost za "izvoz" ideje prek meja Slovenije. Leta 2001 organizirano na Hrvaško, potem pa postopno v vse države nekdanje Jugoslavije. Trg je odprt, znanje in energijo imamo, produkt je dober, sredstva za izvedbo pa iščimo v skladih Evropske zveze ali mednarodnih fundacijah.

Bojan Žnidaršič

★ Zveza društev inženirjev in tehnikov Maribor

★ Korak naprej pri uveljavljanju vseživljenjskega učenja

Zveza društev inženirjev in tehnikov Maribor je pred šestimi leti s pomočjo države in mesta začela izvajati projekt *Popisovanje in evidentiranje tehniške dediščine v Mariboru in njegovi vplivni okolici*. V času po letu 1991, predvsem v dolgi dobi lastninjenja družbenega premoženja, zapiranja in preoblikovanja podjetij ter opuščanja vrste proizvodnih programov, se je s tehniko in tehnologijo preteklosti milo rečeno barbarsko ravnalo. Novi lastniki si želijo lepe in svetle prostore, kjer brnijo le računalniki in zvonijo mobilni telefoni. Tako so na smetišču zgodovine pristali prenekateri stroji in druge naprave, ki so bili pred mnogimi leti vrhunski dosežki tedanje znanosti.

Brez poznavanja preteklosti ni sedanjosti in ne razvoja v prihodnosti, zato je naša generacija dolžna delček preteklosti ohraniti vsaj v obliki muzejske zbirke. Prav v Mariboru, pred desetletji enem industrijsko najbolj razvitih mest v tedanji državi, je ta razkorak med bivšim in sedanjim prišel na dan v vsej svoji razsežnosti. Projekt popisovanja je izvedla delovna skupina popisovalcev, sestavljena iz tehnikov in inženirjev raznih strok. Na terenu je popisovala, slikala in zbirala dokumentacijsko gradivo o strojih, orodjih, pripravah, napravah, izdelkih, prototipih, maketah, tehnološki dokumentaciji, literaturi, katalogih in industrijskih objektih od leta 1850, čeprav je bilo obrtništvo v Mariboru že pred tem obdobjem zelo razvito. Popisali in arhivirali so evidenčno dokumentacijo za 1.641 enot, zbranih v 141 podjetjih in obratovalnicah.

Letošnja razstava je imela dve vodilni temi:

- kovaštvo na obrobju Pohorja,
- barvanje tekstilij nekoč in danes s poudarkom na barvi.

TVU, ki ga vsako leto organizira Andragoški center Slovenije, je primerna oblika promoviranja našega dela na področju popisovanja tehniške dediščine. Pripravili smo že tretjo samostojno razstavo in bili nadvse zadovoljni z obiskom. Starejši Mariborčani so obujali spomine na čas, ko so se v Mariboru izdelovali tehniško napredni in zahtevni izdelki, mlajši pa so z zanimanjem primerjali sedanje računalniško obdobje z dosežki izpred 100 ali več let.

Ker sta razstavo spremljala dva videofilma o barvah in o umetelnem kovanju, so mnogi učitelji ogled izrabili za učne ure s spoznavanjem nove snovi in tudi utrjevanjem o že znanem (npr. razklon bele svetlobe, tehnološki postopek ročne kovanja ...).

Razstava je bila odprta od ponedeljka do sobote, dnevno od 9.00 do 17.00, razen v soboto, ko je bila odprta le do 13.00, in v ponedeljek, ko je bilo ob 10.00 slovesno odprtje. V četrtek je v društvenih prostorih od 10.00 do 12.00 potekala okrogla miza, kjer smo predstavili tudi zaključno poročilo o izvajanju projekta *Zbiranje in evidentiranje tehniške dediščine*.

Mestna občina Maribor je že predlani ob zaključku pripravila sprejem vseh pripraviljalcev prireditev TVU pri županu Borisu Soviču. Takrat smo se dogovorili, da sodelujemo v pripravah na TVU 2000. Tako je Oddelek za družbene dejavnosti MO Maribor sklical sestanek vseh izvajalcev, na katerem smo se dogovorili o pripravi spletne občinske strani in o skupnem obveščanju medijev. Z nami je sodelovala tudi Olga Drofenik iz ACS, ki nas je še dodatno preskrbela s promocijskim gradivom. Sestanek t. i. iniciativnega odbora smo ponovili s skupno novinarsko konferenco in sodelovanjem predstavnikov Zavoda RS za zaposlovanje in Zavoda RS za šolstvo. Takšno sodelovanje v občinskem merilu pomeni korak naprej pri promociji vseživljenjskega učenja kot vodila za vse generacije.

Ana Hanžič

★ MITRA, d.o.o., Izobraževanje in poslovne storitve

★ Teden, ki ga je primerno začeti slovesno

Tega smo se držali tudi v Mitri, kjer smo letos drugič sodelovali v TVU: začeli smo ga z odprtjem razstave ročno poslikanih izdelkov iz svile avtorja Luke Dijana, dijaka 3. letnika Srednje aranžerske šole v Ljubljani. Odprtje del so z nastopom pospremili učenci glasbene šole Citre. Možnost promocije in potrditve lastnega dela smo dali mlademu ustvarjalcu, ki je na začetku svoje življenjske in ustvarjalne poti, hkrati pa ga lahko postavimo za zgled njegovim vrstnikom, ki jih ta občutljiva leta marsikdaj

zapeljejo na stranpoti, in jim pokazati, da obstaja možnost tudi druge, človeka vrednejše poti. Luka je za vse, ki jih je ob ogledu njegovih rut in kravat zamikalo, da bi tudi sami naredili kaj podobnega - bodisi zase bodisi za darilo bližnjemu - pripravil ustvarjalno delavnico slikanja na svilo. Ne bomo pozabili srečnih nasmehov udeležencev, ko so se poslavljali vsak s svojo lastnoročno naslikano rutico. Za delavnico je bilo zanimanje tako veliko, da smo jo morali ponoviti.

Od torka sta v naših prostorih potekali še dve razstavi. Prva je bila razstava obrtnih spričeval s konca 19. do sredine 20. stoletja: spričevala, ki jih je iz svojega arhiva prispevalo Ustvarjalno središče Breznikar iz Šmartnega pri Litiji, zagotovo predstavljajo kamenček v bogatem mozaiku naše kulturne dediščine. Razstava časopisov v tujem jeziku pa je rezultat večletnega prizadevanja tečajnikov Jezikovne šole Mitra, predvsem osnovnošolcev: ob koncu celoletnega obiskovanja tečaja izdajo tudi časopis ter tako utrdijo in razširijo znanje tujega jezika.

Dobro je bila obiskana tudi druga, internetna delavnica, v kateri so se udeleženci učili, kako postati mojster svetovnega spleta. Njihova vedoželjnost je bila tolikšna, da je moral predavatelj predvideni čas podaljšati za polovico. V tem tednu se številne prijateljske vezi. Učenci našega tečaja nemškega jezika na OŠ Horjul so sodelovali v projektu Ustvarjalnega središča Breznikar, ki je povezal dve šoli: OŠ Horjul in POŠ Štangarske Poljane. V projektu so obravnavali domačina iz Štange, slovenskega časnikarja, duhovnika in šolnika Josipa Marna, ki je davnega leta 1855 ustanovil šolo v Horjulu. Gostujoči učenci iz Horjula so se predstavili tudi s krožkom angleškega jezika in klekljanjem, domačini pa so jih najprej pozdravili s pesmijo, jim opisali zgodovino šole, razkazali vezene umetnine svojih mam in jih pogostili. Za zaključek so jih popeljali do spominskega obeležja na cerkvi v Štangi in ogled gradu Bogenšperk.

Jezikovno izobraževanje, ki je naša prvotna in še vedno osnovna ponudba, smo predstavili tudi s komunikacijskimi igrami v nemškem jeziku za mlajše, starejše pa smo povabili na skodelico čaja in prijeten klepet v angleškem jeziku. Delavnica *Kreativno pisanje* - izziv za vse, ki bi radi preizkusili svojo spretnost pisnega izražanja, je bila neobiskana. Prezahteven izziv? TVU smo izrabili tudi za promocijo Središča za samostojno učenje in raznovrstnih možnosti za samoizobraževanje. Za popestritev smo povabili predstavnika Izobraževalnega založništva DZS in Šolskega epicentra, predstavila sta njihovo najnovejšo multimedijško ponudbo: učenje tujih jezikov in matematike, širjenje splošnega znanja, razvijanje ustvarjalnega mišljenja in zabava na CD-romih. Od ponedeljka do četrтка so delovali tudi odprti telefoni: informacije in svetovanje o jezikovnem in računalniškem izobraževanju ter Središču za samostojno učenje. Na naši spletni strani pa smo objavili koledar naših prireditev.

Cveta Štokelj

★ **Ustvarjalno središče Breznikar**

★ **Poudarek smo dali kulturni dediščini**

Na lanski TVU smo se pripravljali kar precej časa, saj smo še posebej želeli poudariti področje, ki je ne le v našem okolju, temveč tudi v slovenskem prostoru premalo v zavesti. To je kulturna dediščina, brez katere ne moremo biti prepoznavni niti v Evropi niti v svetu. Pri tem zasledujemo prepoznavanje ustvarjalnosti naših prednikov in prenašanje tega znanja in vedenja bodočim rodovom. Veliko pozornost poleg številnih domačih obrti, ki jih v nekaterih naših okoljih skrbno negujejo, namenjamo tudi umetnosti obrti. Prav zato smo organizirali tudi razstave (postavitve teh je seveda veliko zahtevnejša od organizacije predavanja ali tečaja), na katerih smo razstavljalce in obiskovalce seznanjali z različnimi tehnikami vezenja, jih učili o negovanju in hranjenju vezenin in drugih izdelkov umetnostne obrti ter jih tudi usposabljali za to delo.

Številne izrečene in zapisane pohvale in pričakovanja, da bomo nadaljevali, so nas potrdile v prepričanju, da delamo prav. Poleg navedenega so bile s simpatijami sprejete in obiskovane tudi druge, po mnenju obiskovalcev zelo raznolike in tudi inovativne vsebine in prireditve. Škoda, da pri tem našem delu nimamo nobene podpore lokalne skupnosti, pa tudi obljubljena državna pomoč je odmaknjena.

Magda Breznikar

★ **Društvo invalidov Dravograd**

★ **Tokrat nekoliko drugače ...**

V občini Dravograd že nekaj let zaporedoma poteka akcija *Teden vseživljenjskega učenja*. Lani smo se v to akcijo organizirano vključili tudi člani Društva invalidov Dravograd. Z neposrednim prikazom svoje dejavnosti smo nastopili v avli osnovne šole 22. oktobra pod naslovom: *Invalid sem, star ali mlad, kaj zmorem, vam pokažem rad*. Že v zasnovi predstave smo se odločili, da bomo našo dejavnost skušali predstaviti neposredno - pred občinstvom. To je sedelo v krogu, nastopajoči pa so bili v sredini. Na ta način je razlika med nastopajočimi in gledalci skoraj izginila. Največji delež je prispeval Invalidski ženski pevski zbor KOGRAD - IGEM, ki je prav tako nastopal med publiko in bil hkrati njen sestavni del. Naši člani so ves čas predstave pletli, kvačkali in izdelovali tapiserijo, Srečko Fruhauf pa je v času prireditve izdelal grafiko. Zanimive so bile tudi predstavitve pesmi naših članic in članov, ki so šele v poznih zrelih letih začutili "žilico" poetov in napisali pesmi, posvečene invalidskim in starostnim temam. Prav posebno poživitev je vnesla predstavitev starih običajev pri žetvi ajde v pesniško-humoristični obliki in v lepem čistem koroškem narečju. Za popestritev programa in veselo vzdušje je poskrbel ljudski godec samouk z diatonično harmoniko. Celotne dejavnosti naših članov ni

bilo mogoče predstaviti v praktični izvedbi, zato je bilo na prireditvenem prostoru razstavljenih nekaj izdelkov najbolj prizadevnih članic in članov. Razstavo so dopolnjevali dosežki in priznanja na športnem, kulturnem in rokodelskem področju. Celotno dejavnost po posameznih področjih so posebej v zgoščeni obliki predstavili vodje posameznih sekcij tako, da je vsak dobil vsaj bežen pregled nad našim delom in ustvarjanjem. Posebna točka je bila namenjena 90-letnici Ele Fruhauf - izvedel jo je njen brat -, ki je prek 40 let opravljala takrat zelo težko in zahtevno delo babice in skoraj vsej srednji in starejši generaciji Dravograjčanov pomagala priti na svet.

Franc Vreš

★ Društvo kmetič Dravograd

★ Poglavitna tema je bila koruza

Že drugo leto smo razstavo TVU pripravili v Osnovni šoli Dravograd. Tema je bila koruza, ta namreč prekriva že večinski del slovenskih njiv. Na Kmetijski svetovalni službi smo zbrali material in pripravili zanimive plakate, na katerih je bil prikazan izvor in razvoj te poljščine, širjenje v svetu, najpogostejše bolezni in škodljivci, pleveli, pomen v prehrani ljudi in živali ... Članice društva kmetič so pripravile bogato obloženo mizo mnogih že pozabljenih dobrot iz koruzne moke in zdroba.

Kar 15 razredov šolarjev si je skupaj z učiteljicami ogledalo razstavo. Z razlago, primerno starosti učencev, smo jih popeljali od plakata do plakata, kmetice pa od ene do druge jedi. Koruzni kruh je bil na voljo za pokušino. Razstavo si je ogledalo še veliko drugih, saj smo plakate izobesili po vsem Dravogradu.

★ Knjižnica Otona Župančiča v Ljubljani

★ Knjižnica omogoča vseživljenjsko učenje

V tem tednu smo vsak dan povabili enega od prvih in drugih razredov devetletne OŠ Toneta Čufarja v Pionirsko knjižnico, na Komenskega 9. Za obiske smo se vnaprej dogovorili z ravnateljico šole, gospo Mojco Samardžija, ki je staršem v vseh razredih na roditeljskem sestanku razdelila pisna vabila. O tem smo obvestili tudi šolsko knjižničarko, gospo Mojco Tomc Zupančič. Uro smo prilagodili koncu podaljšanega bivanja, ko prihajajo starši ali kdo drug od odraslih po otroke v šolo. Vsak razred otrok je spremljala razredničarka oz. razredničarka in vzgojiteljica, en razred je spremljala šolska knjižničarka. Za prve in druge razrede smo se odločili zato, ker so otroci šele na začetku devetletnega osnovnega izobraževanja, različne informacije in spodbude so bolj potrebne in bolj sprejete, otroci in starši so še zelo povezani in sodelujejo. Dostopnost knjižnice pomeni za učenca v času začetnega branja in opismenjevanja več spodbud in možnosti za branje.

Cilji prireditve so bili naslednji:

- otroci in straši skupaj z razredničarko obišejo splošno knjižnico,
- skupaj doživijo prijetno srečanje s knjigami, branjem in pravljico,
- otroci (in starši) se včlanijo v knjižnico,
- obveščeni so o rednih prireditvah za otroke (in starše),
- med starši so morda nekateri, ki se spontano ne bi odzvali povabilu v knjižnico (osrednji cilj za TVU).

Menili smo, da bodo na takšen način otroci pripeljali v knjižnico starše, ki sicer sami od sebe morda ne bi prestopili njenega praga. Ob prvih obiskih si bodo starši verjetno izposojali le knjige za skupno branje s svojimi otroki, sčasoma pa bodo morda segli tudi po knjigah za sebe.

Na dogovorjeni dan sem vsako skupino posebej sprejela v pravljlični sobi knjižnice: najprej jih je pozdravila Tanja Pogačar, vodja Pionirske knjižnice, potem sem jim na kratko predstavila knjižnico in njene dejavnosti. Vsakič sem ugotovila, da je približno tretjina otrok že včlanjenih v našo knjižnico in da jo poznajo. Potem sem se z otroki pogovarjala o knjigah in knjižnih junakih na takšen način, da so starši lahko videli, kaj vse že poznajo njihovi otroci, ker jim pač odrasli veliko beremo, na koncu sem povedala pravljico, primerno za otroke in starše. Vsakokrat mi je uspelo pripraviti prijetno vzdušje in vznemirljivo doživetje knjige in pravljice, otroci so bili sproščeni, samozavestni in navdušeni, starši pa ob tem niso mogli skriti zadovoljstva, ponosa in ganjenosti; nekateri so se zahvaljevali za lepo doživetje. Na takšen način so bili motivirani za ogled knjižnice: kje bi si lahko kadar koli izposodili knjige, da bi jih (na podoben) način brali doma?

Staršem sem razdelila informativno zgibanko o Pionirski knjižnici in njenih prireditvah, zgibanko *Branje v družini* (ki jo je izdala Zveza družin pri ZPMS). Predstavila sem jim Revijo o knjigi in jim razdelila naročilnice za en brezplačen izvod revije, to je bil prispevek založbe Rokus vsem udeležencem lanskega TVU. Ogleдали smo si knjižnico; starši in otroci so se poljubno dolgo zadržali na mladinskem oddelku; nekateri so včlanili svoje otroke in si izposodili gradivo. Pri tem so sodelovali knjižničarji, ki so bili tedaj v službi na izposoji. Trajanje prireditve: organizirano z vso skupino ena šolska ura, potem so se otroci in starši lahko zadržali v knjižnici, kolikor so želeli.

Rezultati

V dveh oddelkih prvega razreda in treh oddelkih drugega razreda devetletne OŠ Toneta Čufarja je 120 otrok. Iz vseh petih oddelkov se srečanja v knjižnici ni udeležilo 20 otrok (nekateri so manjkali že pri pouku, druge so starši odpeljali domov takoj po pouku). Na srečanja je torej prišlo 100 (83 %) povabljenih otrok, ki jih je spremljalo 71 odraslih (66 staršev: približno polovica mamic in polovica očkov; 5 starih staršev). Dvakrat sta imela starša s seboj še mlajša otroka, dvakrat pa starejša otroka. 71

staršev (od tega 5 starih staršev) predstavlja 71 % mamic ali očkov tistih otrok, ki so prišli v knjižnico, oziroma okrog 60 % staršev vseh otrok v prvih in drugih razredih.

Otroke in starše je spremljalo osem pedagoških delavk (OŠ Toneta Čufarja: 5 učiteljice, 2 vzgojiteljici, 1 šolska knjižničarka). Starši so na novo vpisali 20 otrok, kar predstavlja petino otrok, ki so obiskali v knjižnico oziroma šestino vseh otrok v prvih in drugih razredih.

Z utečenim delom in običajnim obveščanjem dosežemo le tretjino staršev in nam uspe včlaniti le tretjino otrok prvih in drugih razredov osnovne šole. In to v najboljših razmerah, saj je OŠ Toneta Čufarja v neposredni bližini knjižnice; veliko teh otrok je v predšolskem obdobju obiskovalo vrtec Ane Zihlerl, ki je prav tako v neposredni bližini knjižnice; tako vrtec kot šola dobro sodelujeta s knjižnico: skupine otrok vodita na organizirane obiske v knjižnico.

V Tednu vseživljenjskega učenja pa smo otroke in starše skupaj s svojimi učiteljicami povabili v knjižnico s posebnim povabilom in temu smo prilagodili tudi čas in metodo dela. Zelo pomembno je dejstvo, da je posebna vabila pripravila in staršem razdelila ravnateljica šole. Rezultati kažejo, da nam je na takšen način uspelo pritegniti v knjižnico približno 30 % več staršev in da nam je ob tem uspelo včlaniti še petino oz. šestino otrok.

Seveda pa vpis v knjižnico in izposoja gradiva ob vpisu še ne zagotavljata, da smo že pridobili bodočega rednega uporabnika knjižnice. Opravili smo šele prvi korak: ob naslednjih obiskih bo potrebnih še precej elementov knjižne in knjižnične vzgoje! Prav tako nam ni uspelo včlaniti nobenega starša. Pa vendarle upamo, da bodo ti še nekajkrat spremljali svoje otroke v knjižnico, sodelovali pri izbiri knjig in drugega gradiva in jim doma brali. Morda si bodo ob enem takšnih obiskov knjižnici izposodili tudi gradivo zase ali pa se celo namenili v druge enote Knjižnice Otona Župančiča, kjer je večja izbira gradiva za odrasle.

Zgodi se, da občasno katera od vrtčevskih skupin ali razredov obišče knjižnico skupaj s starši in tedaj knjižničarka obisk primerno organizira. Vendar se to v naši knjižnici v centru Ljubljane zgodi redkokdaj (v primerjavi z nekaterimi knjižnicami v manjših krajih Slovenije, kjer se to dogaja pogosteje).

Najbrž bi kazalo podoben poseben obisk otrok in staršev skupaj z učiteljicami v knjižnici izvesti vsako leto z vsemi prvimi razredi osnovnih šol. Ni nujno, da se dogaja prav v TVU. Lani je šlo pač za poskus, ki pa bi ga kazalo to leto ponoviti na primer s prvimi in drugimi razredi naše druge osnovne šole v neposredni bližini, z OŠ Ledina, ali pa s katere "naših" osnovnih šol, ki pa so precej oddaljene od knjižnice (npr. OŠ Poljane ali OŠ Prule), torej v manj ugodnih razmerah.

Tilka Jamnik

★ **Zavod Modrin, Svetovalno-izobraževalni zavod za starše, otroke in mladostnike**

★ **Netili smo ogenj**

Že vzdušje in dejavnosti pred tem tednom so kazale na to, da je tovrstno sodelovanje in predstavljanje učenja nekaj posebnega. Prvo pozitivno izkušnjo sem dobila že od Občine Škofja Loka, oziroma Jureta Svolfšaka, vodje Oddelka za družbene dejavnosti, ki je skrbel, da so priprave nemoteno potekale. To mi je potrdil tudi kratek obisk v ACS, kamor sem šla iskat plakate. Dobila sem občutek, da je sodelovanje Zavoda Modrin za omenjeni organizaciji v tem tednu pomembno in da lahko ljudem dejansko nekaj ponudimo. Ta občutek je zelo dober, saj si v tem hitrem tempu življenja vsi želimo, da bi si nekdo vzel čas za nas in da smo pomembni. Sprva sem pomislila "vau, to pa lahko izrabimo kot zastoj reklamo" (ha, ha, to smo Gorenjci!), kasneje in danes pa o tem tednu ne razmišljam kot o brezplačni reklami, marveč mi pomeni veliko več. Če pomislimo, da se ljudje vse življenje učimo in da le tako lahko rastemo, potem je ta teden vsekakor dobra priložnost, da se vprašamo, kje smo s svojim znanjem in s svojo zrelostjo. Kajti znanje, ki ga dobimo v šoli, so le nekakšni temelji, to, kakšna hiša bo zrasla na teh temeljih, pa je odvisno samo od nas. Ljudje potrebujemo informacije o različnih načinih učenja in kot se kaže zadnja leta, se vse bolj uveljavljajo vse oblike "drugačnega" učenja. Z igro, zabavo, prijetnim druženjem, v vsakdanjem življenju in s premagovanjem osebnih težav. Vse to je učenje za življenje. Formalno ali neformalno, to niti ni tako zelo pomembno. Vsak si poišče tisto obliko, ki mu najbolj ustreza.

Ponudimo jih ljudem čim več, da bodo lahko izbrali pravo zase. Da smo na pravi poti, so pokazale tudi dejavnosti, ki so potekale v tem tednu. Že začetek na Radiu Sora, kjer smo se pri okrogli mizi zbrali izvajalci in koordinator programa, je bil spodbuden. Jure Svolfšak (predstavniki Občine Škofja Loka) je na svoj sproščen način vodil pogovor pred mikrofoni tako, da smo se vsi dobro počutili in je začetniška tema kar nekam izpuhtela. Ljudi smo informirali o dogajanju in s svojim prispevkom je profesionalno noto dodala tudi mag. Maja Korošak iz ACS.

Sprehod po mestu in plakati, ki so vabili na prireditve, so nam dajali občutek, da smo tudi mi del tega. Glej, tukaj bomo sodelovali! Človek se počuti koristnega. Priprave na glavno dogajanje, ki je potekalo v Kristalni dvorani, so bile spet nekaj novega. Vsi smo bili v pričakovanju in v pripravah, da se potrudimo po najboljših močeh. Domači jabolčnik, ki ga je prinesel Jure, je bila drobna pozornost, ki nam je dala vedeti, da delamo z ljudmi, ki vedo kaj pomeni osebna angažiranost. Ni treba, da je vse strogo uradniško in zapisano v stroških. Kar dajemo, to dobimo.

V soboto, ko smo se ponovno zbrali, je bilo vzdušje izjemno pozitivno. Spoznavali smo se med seboj in bodrili drug drugega, češ, ljudje se morajo navaditi na takšne prireditve. V sredini dopoldneva pa se je Škofja Loka prebudila in obiskovalci, ki so

prihajali, so nas prijetno presenetili. Kristalna dvorana je bila podobna tržnici znanja, izkušenj ter prijetnega kramljanja. Ura je bila dvanajst, ko so prihajali še zadnji in kar naenkrat je bilo vsega prehitro konec. Še fotografije za slovo in za spodbudo, da smo bili priče nečemu novemu in lepemu. Pa seveda obljuba, da se prihodnje leto zagotovo spet vidimo. William Butler Yeats je dejal: "izobraževanje ni polnjenje vedra, temveč netenje ognja." Prepričana sem, da smo tako organizatorji kot izvajalci v tem tednu pokazali, da je v nas skritih veliko netilcev ognja.

Damjana Šmid

★ **Zavod Janeza Smrekarja, OE Skala, PUM Celje**

★ **Vabili smo k sodelovanju**

V septembru smo začeli z mladimi iz programa SKALA-PUM pripravljati program (predstavitve programa SKALA-PUM, različne delavnice) za projekt *Animacija celjske regije*. V začetku oktobra smo imeli na Občini Tabor delovno srečanje, na katerem smo se dogovorili, da občina izvede dve delavnici, mladi iz programa SKALA-PUM pa tri, določili smo datum prireditve in se dogovorili za način obveščanja mladih, ki smo jih želeli prek prireditve spoznati. 20. oktobra je po nas "prišel" avtobus iz Tabora in nas odpeljal na kraj prireditve, kjer nas je čakal Bus veselja (avtobus SKALA, preurejen v potujoči mladinski center) in domači sodelavci. Kmalu so začeli prihajati tudi mladi. Nekateri so se takoj opogumili in se odločili za ureditev pričeske v frizerski delavnici, nekateri so se preizkusili v igranju namiznega nogometa, hoji na hoduljah ali pa so bili ustvarjalni v slikanju na steklo. Na razpolago je bilo tudi informativno gradivo SKALA, programa SKALA-PUM in TVU.

Namen prireditve je bil seznaniti širšo javnost, predvsem pa mlade, ki "iščejo sebe in smisel življenja", s programom SKALA-PUM ter jih povabiti k sodelovanju v programu in vzpostaviti sodelovanje z lokalno skupnostjo. Veseli smo, ker nam je prireditev uspela, saj smo se nanjo tako iz programa SKALA-PUM kot iz občine dobro pripravili.

Bernarda Vindišar

★ **Osnovna šola II. Murska Sobota, Podružnica Krog**

★ **Spretno roke in bujna domišljija**

Čeprav smo na naši šoli izvedli že kar nekaj uspešnih projektov, smo se s projektom v takšnem obsegu srečali prvič. V začetku, ko smo se lotili načrtovanja, smo bili malce skeptični, ali nam bo uspelo uresničiti vse cilje, ki smo si jih postavili. Nadalje smo se bali, da se babice, dedki, mamice in očetje, ne bodo hoteli udeležiti vseh teh naših delavnic ali pa v njih ne bodo hoteli aktivno sodelovati. Toda že ko je stekla prva delavnica, smo bili prijetno presenečeni in nadvse zadovoljni, tako z udeležbo, kot s sodelovanjem.

Še prav posebej so bile dejavne naše babice. Tako zelo so se vživele v posamezne vloge, da kar verjeti nismo mogli. Ko smo opazovali, s kakšnim veseljem in ponosom so se dale od svojih vnukov učiti osnov računalništva, smo ostali kar brez besed. Večina jih je rekla, da so se do tistega trenutka dobesedno bale računalnika. Od takrat naprej pa si bodo tudi doma vzele čas in večkrat prisedle k vnukom pred računalnike. Spretno roke in bujna domišljija naših babic nas je uspešno popeljala tudi v svet lutk.

Podružnična šola Krog, Murska Sobota

★ Življenje je učenje - naj bo veselo

Na osnovni šoli Krog smo na roditeljskem sestanku k sodelovanju povabili starše in stare starše. Omogočili so nam, da smo učencem približali okolje, v katerem živimo. Ogledali smo si polja, pridelke, ki so jih kmetje pospravljali, in kmetije v bližnji okolici šole. Stari starši so nam predstavili življenje in delo na kmetiji ter stroje in orodja, ki jih pri tem delu uporabljajo. Tudi učenci sami so poprijeli za delo na kmetiji. Prenašali in kotalili so buče, ter spravljali na kup repo. Ves čas smo tudi pridno zbirali poljske pridelke na šolskem dvorišču, da bi jih lahko uporabili za nadaljevanje projekta.

V zahvalo za pomoč pri realizaciji ciljev pri pouku spoznavanja okolja smo starše in stare starše povabili v šolo, da bi skupaj preživeli dopoldne. Starejši so prenesli svoje bogate življenjske izkušnje na mlajše, učenci pa so jih spomnili na njihovo mladost. V uvodu našega druženja so šolarji razveselili goste z voščilom Dedek in babica. Marsikomu so se ob tem orosile oči. Še posebej sta bila ganjena pradedek in prababica, ki sta stara krepko čez 80 let (87), ko sta občudovala svojo pravnukinjo, ki se je za njiju še posebej potrudila.

V nadaljevanju so učenci dramatizirali pravljico *O veliki repi*. Deležni so bili velikega aplavza, še večjega pa, ko smo pravljico zaigrali še enkrat in k igri povabili tudi dedka in babico, ki sta prevzela vlogo nastopajočih. Ostali dedki in babice ter učenci so izvajanje pravljiце spremljali z malimi ritmičnimi instrumenti.

Po končani dramatizaciji smo z delom nadaljevali. Starši in stari starši so učencem predstavili kmečka opravila. Ličkali in luščili so koruzo, čistili buče, fižol in sončnice. Učenci so semena skrbno pospravili v košare, saj bomo z njimi v zimskem času poskrbeli za ptice in gozdne živali, ki domujejo v bližini naše vasi. Ob delu so dedki in babice tudi zapeli. Spomnili so se svojih mladih dni in učencem poleg ljudski običajev predstavili tudi nekaj pesmi, ki so jih prepevali v svoji mladosti. Doživetje je bilo nepozabno. Toda tudi učenci se niso dali. Po končanem delu so zaplesali tako, kot znajo le oni. V ritmu "rapa".

Druženje smo seveda zaključili s pogostitvijo in obljubo, da se bomo v tem šolskem letu še tako zabavali kot ta dan. Stari in mladi skupaj. Tako je bil končan prvi del

projekta. Pozneje smo ga v razredu še nadaljevali. Postali smo pisatelji in ilustratorji. V nadaljevanju smo si izmislili svojo pravljico, ilustrirali jo bomo pa skupaj z očetom našega učenca, ki se v naši vasi ljubiteljsko ukvarja s likarstvom.

Bernarda Jerič, Majda Marenče

★ Študijski krožek *Beremo z Manco Košir, Škofja Loka*

★ Ljudje so se živo zanimali za naše delo

Predstavitve našega krožka v Kristalni dvorani v Škofji Loki je potekala na eni izmed 21 stojnic, s prav toliko izvajalci. Ljudje, ki so nas obiskali, so si na enem mestu lahko ogledali pestro ponudbo dejavnosti, ki potekajo v našem okolju. Naša stojnica je bila dobro obiskana in ljudje so se živo zanimali za naše delo. Ta način predstavitve se mi zdi vredno ohraniti. Lahko pa bi ga seveda še popestrili z obiskom kakega znanega pesnika, pisatelja, založnika, z branjem ... O tem bomo razmišljali in se bolje pripravili že naslednje leto.

Na Radiu Sora smo imeli svojo oddajo v okviru redne popoldanske kontaktne oddaje, ki jo enkrat na mesec ob nedeljah vodi Milena Miklavčič. Udeležile smo se je štiri članice našega krožka in smo bile z njo zadovoljne. Govorile smo o branju, knjigah, učenju, o delu našega krožka in poskušale navdušiti poslušalce za branje dobrih leposlovnih knjig ter jih povabile v naš krožek.

Marjeta Ahačič

★ Much Ljubljana

★ Popotovanje v krog

V podjetju Much smo pripravili popotovanje v deželo umetnosti, prepleteno z okusom sodobnosti in s spomini na preteklost. V ponedeljek smo slavnostno odprli razstavo treh likovnih ustvarjalcev: Jelke Vintar, občudovalke poetičnosti narave, Darka Slavca, umetnika čarobnega življenja vesolja, in Petra Ciuhe, mojstra grafičnega ustvarjanja.

V torek so se ljubitelji umetnosti udeležili predavanja akademskega slikarja Darka Slavca, ki jim je predstavil svoj pogled na umetnost amsterdamskih mojstrov; ljubitelji računalniškega oblikovanja pa so se udeležili delavnice, ki jo je vodil Peter Ciuha. V sredo smo skupaj z likovnim umetnikom odpotovali v britansko prestolnico in pri tem spoznavali njeno umetnost in utrip tamkajšnjega življenja, nekateri pa so se zopet preskusili v oblikovanju z računalnikom, nekateri pa so se v računalniški svet podali v četrtek.

S tem smo Teden zaključili. Toda, nič se konča, če sami tega nočemo. Vedno ostanejo vsaj spomini, nova znanja, ki jih kot sličice zlagamo v album življenja, da tako

nadaljujejo svojo pot in nam širijo obzorje. Ali pa, kot smo zapisali ob rojstvu naše razstave Krog: Začetek je korak in je črka. Nekje, kjerkoli, z občutkom. Včasih prestrašen in boječ. Včasih drzen in prodoren. Je kot sonce, ki sramežljivo kuka čez obzorje in pogumno vstane brez obleke. Je tvoja prva pesem, najslajši užitek, najdaljši poljub. In je spomin, čuten, vsemogoč. Kot rojstvo metulja in vonj sveže pečenega kruha. Ni kletke, v katero bi te ujel čas in ni solze, ki bi klicala na pomoč. Ni sence, ki bi zakrila tvoje nebo. Je le želja in opoj. Brez konca ... in potem je pot. Življenjska. Veš, kje hodiš in zakaj. In čutiš. Srečo, zadovoljstvo. Hočeš še višje. Globoko vase in zase. Včasih se izgubiš, ti je hudo. In rasteš, s solzo v očeh in bolečino v srcu. Stremiš k nekemu, nečemu. Vedno bolj. Čutiš jeklene vrvi, čas je neizprosno. Kričiš k svobodi. Ljubiš in iščeš. Najdeš in ovekovečiš. Zase, pa tudi za druge. Gol si pred tistimi, ki te razumejo, in skrivnosten tistim, ki te ne bodo nikoli. In pluješ po morju, ki ti ga zliva življenje. Pogovarjaš se z luno, sonce že spi. In živiš. Rasteš. Ustvarjaš. Svojo zgodbo.

Doris Kukovičič

6. poglavje: Festivali učenja se širijo

★ Z Mednarodne delavnice za *Drugi festival učenja v Bosni in Hercegovini*

Festivali učenja si z neverjetno naglico utirajo pot, tako znotraj posameznih držav kot tudi v mednarodnem merilu. Priporočilo Hamburške deklaracije o tem, da naj bi vsaka država na svetu organizirala vsaj Dan, če že ne Teden učenja, je v letu 2000 v okviru Mednarodnega tedna učenja odraslih uresničilo že okrog 40 držav, upravičeno pa lahko pričakujemo, da bo ta številka iz leta v leto naraščala. Razlog za to je v prvi vrsti 'nalezljivo' navdušenje tistih, ki take prireditve že organiziramo in smo za svoje napore bogato poplačani z odzivom vseh, ki jim je festival namenjen. Ti smo najbolj vneti zagovorniki in t. i. multiplikatorji festivala, ki je bržkone eden najprepričljivejših prijemov za promocijo izobraževanja in učenja.

Slovenija ima s svojim festivalom bogato tradicijo, saj smo lani praznovali že petletnico prirejanja *Tedna vseživljenjskega učenja*. Vsi količinski in kakovostni dejavniki, s katerimi merimo uspešnost projekta, so bili tudi tokrat več kot zadovoljivi in nas napeljujejo k nadaljevanju in preseganju naših prizadevanj. Ponosni smo na to, da smo do zdaj s Tednom mladane edini promovirali strategijo vseživljenjskega učenja, to se iz leta v leto bolj kaže kot pravilna usmeritev. Omogoča namreč, da se

z njo poistovetijo najrazličnejši izvajalci, med katerimi je vedno več takih, ki jim izobraževanje ne predstavlja temeljne dejavnosti. Vsebine dogodkov so izjemno pestre, na prizoriščih TVU se rušijo meje med generacijami ter družbenimi in socialnimi vlogami udeležениh, tako da Teden vse bolj postaja način in odraz povezovanja vseh sodelujočih.

Lanski Teden vseživljenjskega učenja je bil izjemen zaradi mednarodne udeležbe, ki je zaznamovala 4. andragoški kolokvij, najštevilčnejši pa so bili tuji gostje iz jugovzhodne Evrope, ki jih je Andragoški center Slovenije gostil v okviru mednarodnega projekta *EBiS (Erwachsenenbildung in Suedosteuropa - Izobraževanje odraslih v jugovzhodni Evropi)*. Predstavniki Albanije, Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Jugoslavije, Makedonije in Romunije so si ogledali nekatere prireditve na državni in krajevni ravni, nato pa so v dvodnevni delavnici spoznali slovenski model organiziranja TVU ter zasnovali okvirne akcijske načrte za podobne prireditve v svojih državah. Udeleženci tega srečanja so se razšli z dogovorom, da že v letu 2000 poskusijo organizirati festival učenja v svojih okoljih, navdušeni nad našimi izkušnjami pa so nas zaprosili za nadaljnjo pomoč in sodelovanje.

Prva se je na ta dogovor navezala Bosna in Hercegovina, ki je od 23. do 25. februarja priredila mednarodno delavnico za *Drugi festival učenja v BiH*. Prvi festival je 8. septembra 2000 (na *Mednarodni dan pismenosti*) v Tuzlanskem kantonu organizirala humanitarna organizacija iz Tuzle Amica-Educa, v sodelovanju z Inštitutom Adolf-Grimme iz Nemčije ter na pobudo dveh nemških strokovnih sodelavcev, organizatorjev nemškega Lernfesta. Z namenom, da promovirajo sodobne, alternativne in ustvarjalne metode učenja in poučevanja v vladnem in nevladnem sektorju ter da ozavešijo javnost o pomenu vseživljenjskega učenja, je svoje napore združilo 44 izvajalskih organizacij, ki so organizirale pisano paleto prireditev in z njimi naletele na navdušen odziv. Pokazalo se je, da naj bi Festival učenja v BiH postal tradicionalna manifestacija, razširjena po vsej državi, to ugotovitev pa je obisk TVU v Sloveniji le še potrdil.

S pripravami za letošnji festival učenja so organizatorji začeli zgodaj, prvo delavnico pa so si zamislili kot priložnost za opredelitev poslanstva festivala, identifikacijo partnerjev, vsebin in načina njegovega organiziranja. Delavnico je organiziral Emir Avdagić, predstavnik urada IIZ-DVV v Sarajevu (IIZ/DVV - Inštitut za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz, Bonn), strokovno plat srečanja pa so pripravili in izpeljali predstavniki organizacije "Amica-Educa" (Klelija Balta, Suada Selimović, Sejfudin Agić). Delavnice so se udeležili predstavniki Ministrstva za izobraževanje FBiH, Bosanskega kulturnega centra, Pedagoškega zavoda Tuzla ter številnih društev in drugih nevladnih organizacij, predvsem takih, v katerih poteka neformalno izobraževanje prebivalstva, v mnogih primerih namenjeno preseganju pojavnih in tranzicijskih razmer.

Na delavnico sem bila povabljena kot edina predstavnica iz tujine, zato da bi udeležencem predstavila razvoj slovenskega TVU ter izkušnje Andragoškega centra pri upravljanju tega vse kompleksnejšega projekta. Predvsem pa so si vodje delavnice želeli mojega aktivnega sodelovanja in supervizije rezultatov skupinskega dela na treh področjih:

- **pri opredeljevanju poslanstva Festivala učenja:** zedinili smo se, da naj bo prireditev namenjena ozaveščanju javnosti o pomembnosti in vsenavzočnosti učenja; oblikovanju pozitivnega odnosa do vseh oblik formalnega in neformalnega učenja; seznanjanju javnosti z raznolikimi možnostmi za učenje; informiranju in svetovanju; premisleku o stanju teorije in prakse v izobraževanju in učenju; promociji vloge učenja – zlasti medijski promociji; povezovanju včasih nasprotujočih si taborov: formalnega in neformalnega sektorja, vladnih in nevladnih organizacij, vseh generacij, različnih kultur, narodnosti...; praznovanju izjemnih ustvarjalnih in učnih dosežkov.

Tako široko zastavljeno poslanstvo Tedna seveda omogoča številnim posameznikom, skupinam in organizacijam, da se z njim identificirajo in prepoznajo svojo vlogo v Festivalu. Prisotne je prvi del delavnice zelo motiviral, prepoznavali so možnosti, da idejo razširijo v mestih in krajih, v katerih delujejo, in da celo prevzamejo vlogo lokalnih koordinatorjev.

- **pri opredeljevanju vsebin Festivala učenja:** te so v vseh okoljih neločljivo povezane z razmerami, ki vladajo v neki državi. Tako je bilo govora o vlogi učenja pri preseganju družbenoekonomskega stanja v državi, pri izrabi resursov – naravnih in človeških -, pri preseganju najrazličnejših oblik hendikepiranosti, ustvarjanju možnosti za (samo)zaposlitev, uveljavljanju zdravega načina življenja, aktivnega državljanstva... – vse to s sodobnimi, ustvarjalnimi, alternativnimi in izvirnimi pristopi. Vsebine prireditev slovenskega TVU ter načini njihove predstavitve so burili domišljijo udeležencev, tako da je bil rezultat drugega kroga dela v skupinah zelo izviren načrt potencialnih prireditev na različnih območjih BiH.
- **pri opredelitvi upravljskega vidika TVU:** izkušnje Andragoškega centra, ki v Sloveniji že šest let prevzema vlogo pobudnika in krovnega koordinatorja TVU, so bile še posebej koristne za tiste udeležence, ki se bodo s podobno vlogo spoprijeli v BiH. Teme, ki jim je bil namenjen tretji sklop razmišljanj na delavnici, so bile: opredelitev vsebin pripravljanih, temeljnih, paralelnih in zaključnih aktivnosti, opredelitev komunikacijskih tokov med vsemi partnerji (po vsej vertikali, od vlade – pokroviteljice, pa do obiskovalcev, ki jim je TVU/festival predvsem namenjen), terminskega in skupnega promocijskega načrta ter načina samoevalvacije projekta.

Delavnico je vsebinsko obogatilo tudi predavanje profesorja Nusreta Tobudića iz Tuzlanskega Pedagoškega inštituta, ki je govoril o značilnostih izobraževanja odraslih nasploh ter o teoriji in praksi v BiH. Povzel je, da se Unescova priporočila o prihodnosti izobraževanja odraslih v tej državi le počasi uresničujejo, saj so nekateri njegovi nosilci, kot na primer ljudske univerze, povsem propadli, formalno izobraževanje odraslih poteka predvsem v večernih šolah, številnim porajajočim se oblikam neformalnega izobraževanja pa je namenjenega vse premalo posluha. Vsekakor pa je treba pričakovati, da bo tudi BiH prepoznala učenje in izobraževanje kot ključ za vstop v razvito Evropo, vsi potencialni akterji na tem področju pa morajo biti na te izzive pripravljeni. V festivalu učenja vidi priložnost za preseganje stereotipnih pogledov na vlogo izobraževanja in učenja, pa četudi bodo njegovi snovalci prav zaradi slednjih verjetno naleteli na precejšnje ovire.

Cilji prvega srečanja organizacijskega odbora za *Drugi festival učenja v BiH* so bili nedvomno doseženi. Izkušnje z lanske prireditve, obogatene s slovenskimi pogledi ter z zamislimi, porojenimi med delom v skupinah, so odlično izhodišče za nadaljnje delo, ki je že zdaj zelo kakovostno zastavljeno.

Osebno sem bila nad sodelovanjem v delavnici za *pripravo Drugega festivala učenja v Bosni in Hercegovini* izjemno navdušena. Po eni strani sem lahko svojim gostiteljem predala mnoga spoznanja, do katerih smo se v Sloveniji dokopali z vztrajnim in zavzetim delom za projekt Teden vseživljenjskega učenja, obenem pa sem bila soočena s tako hvaležnim in ustvarjalnim odzivom vseh udeležencev ter z njihovo gorečo željo, da nekaj podobnega uresničijo tudi v BiH, da je naše delo prešlo v povsem enakovredno izmenjavo izkušenj, idej in pristopov. Tudi ob tej priložnosti se je pokazalo, da so tovrstni festivali sicer namenjeni predstavitvi in promociji učenja, hkrati pa že sâmo delo, ki zadeva pripravo, izpeljavo in ovrednotenje projekta, za vse sodelujoče pomeni zanimivo in navdušujočo učno lekcijo.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

7. poglavje: Organizacija dela za projekt TVU 2001 v Andragoškem centru

Direktorica ACS: dr. Vida A. Mohorčič Špolar (in kolegij ACS kot posvetovalni organ)	
Voditeljica projekta TVU 2001: Olga Drofenik	
Nacionalna koordinatorica za TVU: mag. Zvonka Pangerc Pahernik	Koordinatorica TVU za prireditve ACS: Slavica Borka Kucler
Delovna skupina: • <i>Skupina za delo z izvajalci:</i> Zvonka Pangerc Pahernik s sodelavkami in sodelavci Naloge: • Konceptualne naloge • Delo z izvajalci na državni in krajevni ravni • Mednarodni vidiki TVU 2001 • Promocija TVU kot celote	Delovne skupine: • <i>Skupina za otvoritvene slovesnosti:</i> Nataša Elvira Jelenc s sodelavkami in sodelavci • <i>Skupina za podelitev priznanj ACS:</i> Melanija Končina s sodelavkami in sodelavci. • <i>Skupina za strokovne prireditve na ACS:</i> Jasmina Mirčeva s sodelavkami in sodelavci. Naloge: • priznanja ACS • slovesno odprtje • andragoški kolokvij • promocija dobitnikov priznanj in prireditev ACS

Nacionalni odbor za pripravo TVU

Načrtovanje in izpeljava Tedna vseživljenjskega učenja potekata pod nadzorom Nacionalnega odbora za TVU, ki ga je 1997 imenovala Vlada Slovenije in deluje pri Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport. Nacionalni odbor sestavljajo: dr. Zdenko Medveš (predsednik), mag. Jože Miklavc, (oba Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport), Betka Skuber (Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve), Ciril Baškovič (Ministrstvo za kulturo), Janez Dekleva (Gospodarska zbornica Slovenije), Vanja Čepin (Sindikar vzgoje, izobraževanja in znanosti), Vlada Navotnik (Občina Dravograd, predstavnica izvajalcev TVU), dr. Vida A. Mohorčič Špolar, Olga Drofenik in mag. Zvonka Pangerc Pahernik (vsi ACS).

Bodite pozorni na:

Razpis za dobitnike priznanj ACS 2001	10. april do 10. maj
Razpis za prijavo dejavnosti v TVU 2001	3. maj. do 3. september
Predstavitve TVU na Festivalu vzgoje in izobraževanja v Celju	10. april ob 17. uri
Delavnica: vzpostavitev mreže regijskih koordinatorjev TVU	17. april ob 10. uri v ACS
Prvo srečanje izvajalcev TVU	14. september ob 10. uri
Slovesno odprtje TVU 2001	15. oktober ob 11. uri
Teden vseživljenjskega učenja 2001	15. do 21. oktober
Prednovoletno srečanje izvajalcev TVU	14. december ob 10. uri

V naslednjih TVU-Novičkah preberite:

- zadnje informacije o TVU 2001
- več o andragoškem kolokviju
- imena dobitnikov priznanj ACS

RAZPIS PRIZNANJ ANDRAGOŠKEGA CENTRA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA IZJEMNE DOSEŽKE PRI UČENJU ODRASLIH V SLOVENIJI ZA LETO 2001

Andragoški center Slovenije vabi predlagatelje, da od 10. aprila do 10. maja 2001 predlagajo kandidate za priznanja Andragoškega centra Republike Slovenije za izjemne dosežke pri učenju odraslih v Sloveniji za leto 2001.

Priznanja Andragoškega centra Slovenije se podeljujejo:

1. posameznikom (-cam) za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja (do 5 priznanj letno)
2. skupinam za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja (do 5 priznanj letno)
3. posameznikom (-cam), skupinam, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih (do 5 priznanj letno).

Vsako leto se podeli največ 15 priznanj.

Predlog za podelitev priznanja ACS lahko dajo vsi državljani Republike Slovenije, Slovenci v zamejstvu in izseljeništvu ter skupine, društva, ustanove, podjetja in lokalne skupnosti, ki delujejo na področju Republike Slovenije, v zamejstvu in izseljeništvu.

Predlagatelji predloge za priznanja ACS napišejo na posebnih obrazcih, ki jih dobijo v tajništvu Andragoškega centra Slovenije, Ljubljana, Šmartinska 134a, tel.: 01 5842 560. Prijave pošljete na isti naslov.

